

Βρυξέλλες, 11.7.2019
COM(2019) 333 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

**ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2018
ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ
ΤΗΣ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΑ ΕΘΝΙΚΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΑ**

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2018
ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ
ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΑ ΕΘΝΙΚΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύμφωνα με το άρθρο 9 του πρωτοκόλλου αριθ. 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Επιτροπή υποβάλλει κάθε χρόνο έκθεση σχετικά με την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας στο πλαίσιο της νομοθεσίας της ΕΕ. Από το 2005, η Επιτροπή αποφάσισε επίσης να δημοσιεύει ετήσια έκθεση σχετικά με τις σχέσεις της με τα εθνικά κοινοβούλια. Δεδομένου του σημαντικού ρόλου που διαδραματίζουν τα εθνικά κοινοβούλια στην εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, η Επιτροπή αποφάσισε να συγχωνεύσει τις δύο εκθέσεις. Η νέα αυτή προσέγγιση θα δώσει μεγαλύτερη έμφαση στις απόψεις των εθνικών κοινοβουλίων και θα αποφύγει τις επικαλύψεις μεταξύ των δύο ετήσιων εκθέσεων. Ως εκ τούτου, παρούσα 26η έκθεση σχετικά με την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας καλύπτει επίσης τις σχέσεις μεταξύ της Επιτροπής και των εθνικών κοινοβουλίων.

Όσον αφορά την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, η πιο αξιοσημείωτη εξέλιξη το 2018 ήταν το έργο της ειδικής ομάδας «Επικουρικότητα και αναλογικότητα - “Κάνουμε λιγότερα με πιο αποδοτικό τρόπο”» («ειδική ομάδα»), που συστάθηκε από τον πρόεδρο Γιούνκερ υπό την προεδρία του πρώτου αντιπροέδρου Τίμερμανς. Τα ευρήματά της έδωσαν νέα ώθηση στη διοργανική μελέτη και σε συγκεκριμένες δράσεις προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η νομοθεσία της Ένωσης καταρτίζεται και εφαρμόζεται σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας. Ο αριθμός των αιτιολογημένων γνωμών συνέχισε την πτωτική τάση που παρατηρήθηκε κατά τα δύο προηγούμενα έτη και καμία πρόταση της Επιτροπής δεν έλαβε αιτιολογημένες γνώμες από περισσότερα από τέσσερα εθνικά κοινοβούλια, αριθμός κατά πολύ χαμηλότερος του κατώτατου ορίου για την ενεργοποίηση του μηχανισμού της «κίτρινης κάρτας».

Σε γενικές γραμμές, οι σχέσεις με τα εθνικά κοινοβούλια συνέχισαν να είναι στενές και εποικοδομητικές το 2018. Οι γνώμες που εκδίδονται τόσο στο πλαίσιο του πολιτικού διαλόγου της Επιτροπής με τα εθνικά κοινοβούλια όσο και στο πλαίσιο του συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης της επικουρικότητας καλύπτουν ευρύ φάσμα πολιτικών και ζητημάτων. Ο αριθμός των γνωμών που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο του πολιτικού διαλόγου διατηρήθηκε στο ίδιο υψηλό επίπεδο το 2018 όπως και το 2017, αν και η συντριπτική πλειονότητα των γνωμών προερχόταν από μικρό αριθμό ιδιαίτερα δραστήριων κοινοβουλευτικών σωμάτων. Αντιστρόφως, ο αριθμός των εθνικών κοινοβουλίων που δεν υπέβαλαν γνώμες αυξήθηκε στα οκτώ (δέκα κοινοβουλευτικά σώματα) το 2018. Ταυτόχρονα, το ένα τρίτο του συνόλου των γνωμών που ελήφθησαν από την Επιτροπή αφορούσε προτάσεις που δεν υπόκεινται στη διαδικασία ελέγχου της επικουρικότητας¹, συμπεριλαμβανομένων ορισμένων γνωμοδοτήσεων πρωτοβουλίας που δεν σχετίζονται με καμία συγκεκριμένη πρόταση της Επιτροπής.

¹ Όπως νομοθετικές προτάσεις σε τομείς όπου η Ένωση έχει αποκλειστική αρμοδιότητα ή ανακοινώσεις και λευκές βίβλοι.

Το γεγονός αυτό καταδεικνύει ότι η συντριπτική πλειονότητα των εθνικών κοινοβουλίων εκφράζει συνεχές ενδιαφέρον για την ενεργό διαβούλευση με την Επιτροπή σε σχέση με τις πρωτοβουλίες της, μεταξύ άλλων σε ένα πρώιμο αλλά μελλοντοστραφές στάδιο του κύκλου πολιτικής, για παράδειγμα σχετικά με το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο ή την εμβάθυνση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης. Η συγκεκριμένη εντατική ανταλλαγή χαρακτηρίζεται επίσης από τον μεγάλο αριθμό επισκέψεων που πραγματοποιούν οι Επίτροποι στα εθνικά κοινοβούλια και αντιστρόφως.

2. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΑΠΟ ΤΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

2.1. Η Επιτροπή

Η ειδική ομάδα «Επικουρικότητα και αναλογικότητα - “Κάνουμε λιγότερα με πιο αποδοτικό τρόπο”» και η συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις της

Στις 12 Σεπτεμβρίου 2017 ο πρόεδρος Γιούνκερ ανακοίνωσε στην ομιλία του για την κατάσταση της Ένωσης τη σύσταση της ειδικής ομάδας «Επικουρικότητα και αναλογικότητα - “Κάνουμε λιγότερα με πιο αποδοτικό τρόπο”». Υπό την προεδρία του πρώτο αντιπροέδρου Τίμερμανς, τα έξι μέλη² της ειδικής ομάδας συναντήθηκαν επτά φορές μεταξύ Ιανουαρίου και Ιουλίου 2018 για να συζητήσουν τα καθήκοντα που παρουσίασε ο πρόεδρος Γιούνκερ στην απόφασή του για τη σύσταση της ειδικής ομάδας:

- Την εύρεση τρόπων για την καλύτερη εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας στο έργο των θεσμικών οργάνων της Ένωσης, ιδίως όσον αφορά το νομοθετικό τους έργο.
- Τον προσδιορισμό οιασδήποτε τομέων πολιτικής στους οποίους, με την πάροδο του χρόνου, η λήψη και/ή η εφαρμογή των αποφάσεων θα μπορούσαν να εκχωρηθούν εκ νέου εν όλω ή εν μέρει ή να επιστραφούν οριστικά στα κράτη μέλη.
- Τον προσδιορισμό τρόπων για την καλύτερη συμμετοχή των περιφερειακών και τοπικών αρχών στην προετοιμασία και την παρακολούθηση των πολιτικών της Ένωσης.

Με βάση τις εν λόγω συζητήσεις, μια δημόσια ακρόαση και τις παρεμβάσεις πολυάριθμων ενδιαφερομένων, η ομάδα εργασίας διατύπωσε εννέα συστάσεις στην έκθεσή της προς τον πρόεδρο Γιούνκερ στις 10 Ιουλίου 2018³. Οι βασικές συστάσεις ήταν οι εξής:

- Απαιτείται ένας νέος τρόπος εργασίας για τη θέσπιση καλύτερων νόμων βασισμένων σε μια κοινή αντίληψη των εννοιών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.
- Η «ενεργός επικουρικότητα» είναι απαραίτητη προκειμένου να δοθεί δυνατώτερη φωνή στις τοπικές και περιφερειακές αρχές και στα εθνικά κοινοβούλια προκειμένου να προωθηθεί η οικειοποίηση της δράσης της Ένωσης.
- Η Ένωση πρέπει να χρησιμοποιήσει αποτελεσματικότερα τους πόρους της και να δώσει προτεραιότητα στις δράσεις της, αλλά δεν συντρέχουν λόγοι επανεκχώρησης στα κράτη μέλη αρμοδιοτήτων της Συνθήκης ή ολόκληρων τομέων πολιτικής.

Στην ανακοίνωσή της με τίτλο «Οι αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας: ενίσχυση του ρόλου τους στη διαδικασία χάραξης των πολιτικών της ΕΕ»⁴, που εκδόθηκε στις 23 Οκτωβρίου 2018, η Επιτροπή διατύπωσε σε γενικές γραμμές την απάντησή της στην ειδική

² Τρία μέλη από τα εθνικά κοινοβούλια, κ. Lopatka (Αυστρία), κ. Vigenin (Βουλγαρία) και κ. Vitsut (Εσθονία) και τρία μέλη της Επιτροπής των Περιφερειών, κ. Lambertz (Βέλγιο), κ. Schneider (Γερμανία) και κ. Decoster (Γαλλία). Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν δέχθηκε την πρόσκληση της Επιτροπής να εμπλακεί στην ειδική ομάδα.

³ https://ec.europa.eu/commission/priorities/democratic-change/better-regulation/task-force-subsidiarity-proportionality-and-doing-less-more-efficiently_el

⁴ C(2018) 703.

ομάδα. Κάλεσε επίσης τα άλλα θεσμικά όργανα, τα συμβουλευτικά όργανα, τα εθνικά κοινοβούλια και άλλους ενδιαφερομένους φορείς να εξετάσουν τον τρόπο με τον οποίο θα απαντήσουν στις συστάσεις της ειδικής ομάδας.

Η Επιτροπή θα:

- Παρουσιάσει τις εκτιμήσεις της επικουρικότητας και της αναλογικότητας με έναν τυποποιημένο τρόπο, χρησιμοποιώντας το κοινό δίκτυο αξιολόγησης που προτείνεται από την ειδική ομάδα. Η ενέργεια αυτή θα αποβεί πλήρως επωφελής εάν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και τα εθνικά κοινοβούλια πράξουν το ίδιο.
- Λάβει καλύτερα υπόψη τις απόψεις των τοπικών και περιφερειακών αρχών στις διαβουλεύσεις και τις αξιολογήσεις, διότι η άμεση εμπειρία τους από την εφαρμογή της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι καίριας σημασίας.
- Εξετάσει λεπτομερέστερα την υφιστάμενη νομοθεσία από την άποψη της επικουρικότητας, της αναλογικότητας και του ρόλου των τοπικών και περιφερειακών αρχών. Η εξέταση αυτή περιλαμβάνει κατ' εξουσιοδότηση και εκτελεστικές πράξεις.
- Συνδράμει τα εθνικά κοινοβούλια στην πιο αποτελεσματική διεκπεραίωση του ρόλου τους, με τον μη υπολογισμό, σε συμφωνία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, την εορταστική περίοδο των Χριστουγέννων/Πρωτοχρονιάς από το διάστημα οκτώ εβδομάδων κατά τη διάρκεια του οποίου μπορούν να αποστείλουν αιτιολογημένες γνώμες.
- Καταρτίζει συγκεντρωτικές απαντήσεις όταν τέσσερα ή περισσότερα εθνικά κοινοβούλια εκδίδουν αιτιολογημένες γνώμες σχετικά με νομοθετική πρόταση της Επιτροπής αλλά ο αριθμός τους είναι χαμηλότερος του κατώτατου ορίου για την ενεργοποίηση του μηχανισμού της «κίτρινης κάρτας». Κάτι τέτοιο θα δώσει μεγαλύτερη βαρύτητα στις γνώμες των εθνικών κοινοβουλίων, καθώς και μια ολοκληρωμένη εικόνα των ανησυχιών που εκφράζονται καθώς και των προβληματισμών της Επιτροπής, οι οποίοι θα τεθούν επίσης στη διάθεση του κοινού και των συννομοθετών.

Στην ανακοίνωσή της, της 15ης Απριλίου 2019, σχετικά με τον απολογισμό του θεματολογίου της για τη βελτίωση της νομοθεσίας⁵, η Επιτροπή παρουσίασε τις δράσεις που σχεδιάζει να αναλάβει για την κατάρτιση των νομοθετικών της προτάσεων.

Στις 15-16 Νοεμβρίου 2018, ο πρώτος αντιπρόεδρος Τίμερμανς παρουσίασε την προσέγγιση της Επιτροπής σε μια διάσκεψη με θέμα η «Επικουρικότητα ως θεμέλιος αρχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης» που οργανώθηκε στο Μπρέγκενζ από την αυστριακή Προεδρία.

Στις 20 Δεκεμβρίου 2018, η Επιτροπή έλαβε από το πολωνικό *Senat*, στο πλαίσιο του πολιτικού διαλόγου, μια πρώτη γνώμη για την ανακοίνωσή της, της 23ης Οκτωβρίου. Το *Senat* εξέφρασε την υποστήριξή του για τις προθέσεις της Επιτροπής, ζητώντας παράλληλα περαιτέρω ενίσχυση του ρόλου των εθνικών κοινοβουλίων κατά την προσεχή αναθεώρηση των Συνθηκών⁶.

Βελτίωση της νομοθεσίας - ανάλυση της επικουρικότητας και της αναλογικότητας

⁵ C(2019) 178.

⁶ Περαιτέρω, γενικά υποστηρικτικές, γνώμες ελήφθησαν από άλλα κοινοβουλευτικά σώματα κατά το πρώτο τρίμηνο του 2019.

Το 2018, η Επιτροπή προχώρησε με την εφαρμογή του ενισχυμένου θεματολογίου της για τη βελτίωση της νομοθεσίας και την ενσωμάτωση των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας σε όλα τα στάδια της χάραξης πολιτικής της με βάση τις βελτιωμένες κατευθυντήριες γραμμές που δημοσιεύτηκαν το 2017. Η δικτυακή πύλη «Πείτε τη γνώμη σας!»⁷ βελτιώθηκε περαιτέρω προκειμένου να προσφέρει ένα ενιαίο σημείο πρόσβασης για τους πολίτες και τα ενδιαφερόμενα μέρη για να συμμετέχουν στη χάραξη της πολιτικής της Επιτροπής. Η Επιτροπή συνέχισε επίσης με την αξιολόγηση των υφιστάμενων νόμων και πλαισίων πολιτικής, προτού υποβάλει προτάσεις για την αναθεώρησή τους. Στο πλαίσιο των αξιολογήσεων αυτών εξετάζεται, μεταξύ άλλων, αν τα ισχύοντα μέτρα πολιτικής εξακολουθούν να είναι κατάλληλα για τον επιδιωκόμενο σκοπό και σε ποιον βαθμό συνάδουν με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.

Ο δικτυακός τόπος της Επιτροπής «Βοηθήστε μας να μειώσουμε τον φόρτο - Πείτε τη γνώμη σας!»⁸, καθώς και η πλατφόρμα για τον έλεγχο της καταλληλότητας και της αποτελεσματικότητας της ενωσιακής νομοθεσίας (REFIT)⁹ παρέχουν επίσης στο κοινό και στους ενδιαφερομένους τρόπους επικοινωνίας με την Επιτροπή σχετικά με τυχόν υπερβολικές επιβαρύνσεις ή ανεπάρκειες της υφιστάμενης ενωσιακής νομοθεσίας, που μπορεί να αφορούν επίσης ζητήματα επικουρικότητας ή αναλογικότητας. Το 2018, στην πλατφόρμα REFIT διατυπώθηκαν 20 γνώμες με συστάσεις προς την Επιτροπή σχετικά με τον τρόπο απλούστευσης και μείωσης του κανονιστικού φόρτου της ισχύουσας νομοθεσίας της Ένωσης¹⁰. Η Επιτροπή ήδη ανταποκρίνεται στις εν λόγω συστάσεις, κυρίως μέσω της εφαρμογής προγραμματιών εργασιών της.

Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για τη βελτίωση της νομοθεσίας και τη συνοδευτική «εργαλειοθήκη»¹¹, η Επιτροπή απαιτείται να πραγματοποιεί ανάλυση της επικουρικότητας όταν εξετάζει μια νέα πρωτοβουλία σε τομείς στους οποίους η Ένωση δεν έχει αποκλειστική αρμοδιότητα και όταν αξιολογεί τη συνάφεια και την ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία υφιστάμενης παρέμβασης. Η Επιτροπή αναλύει την αρχή της επικουρικότητας σε νομοθετικές και μη νομοθετικές πρωτοβουλίες.

Ο στόχος της ανάλυσης είναι η αξιολόγηση:

1. του κατά πόσον η ανάληψη δράσης σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο επαρκεί για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού· και
2. του κατά πόσον η δράση της Ένωσης θα προσδώσει προστιθέμενη αξία σε σύγκριση με τη δράση των κρατών μελών.

Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, το περιεχόμενο και η μορφή της δράσης της Ένωσης δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα απαιτούμενα για την επίτευξη των στόχων των Συνθηκών. Με την τήρηση της αρχής της αναλογικότητας διασφαλίζεται ότι η προσέγγιση και ο βαθμός κανονιστικής παρέμβασης ανταποκρίνονται στον στόχο της. Όλες οι εκτιμήσεις επιπτώσεων, οι

⁷ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say_el

⁸ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/lighten-load_en

⁹ https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-and-less-costly/refit-platform/refit-platform-work-progress_el. Από την ίδρυσή της το 2015, η πλατφόρμα REFIT έχει παράξει 89 συστάσεις.

¹⁰ http://ec.europa.eu/smart-regulation/refit/simplification/consultation/contributions_en.htm

¹¹ https://ec.europa.eu/info/files/better-regulation-toolbox_en

αξιολογήσεις και οι έλεγχοι καταλληλότητας θα πρέπει να αναλύουν με σαφήνεια την εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας.

Εκτίμηση επιπτώσεων

Το 2018, η επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου¹² («η επιτροπή») εξέτασε 75 εκτιμήσεις επιπτώσεων και εξέδωσε γνώμη¹³ για καθεμιά από τις εν λόγω υποθέσεις. Σε 16 υποθέσεις, έπρεπε να βελτιωθεί η ανάλυση της επικουρικότητας και της ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας, ενώ 47 υποθέσεις περιείχαν σχόλια με στόχο τη βελτίωση της ανάλυσης της αναλογικότητας και της σύγκρισης των επιλογών πολιτικής. Τα ακόλουθα παραδείγματα δείχνουν τον τρόπο με τον οποίο η επιτροπή εξέτασε την επικουρικότητα και την αναλογικότητα το 2018 και βοήθησε την Επιτροπή να βελτιώσει την ανάλυσή της σχετικά με τον τρόπο συμμόρφωσης των προτάσεων με τις εν λόγω αρχές:

- Μετά από έλεγχο της επιτροπής, το **πεδίο εφαρμογής** της πρότασης της Επιτροπής για τις **αθέμιτες εμπορικές πρακτικές περιορίστηκε** στις ασύμμετρες διαπραγματευτικές σχέσεις με τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) αντί ολόκληρης της **αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων**¹⁴.
- Σε θετική γνώμη της με επιφυλάξεις σχετικά με το **παράνομο επιγραμμικό περιεχόμενο**¹⁵, η επιτροπή αμφισβήτησε την αναλογικότητα των προτεινόμενων επιλογών πολιτικής, υποστηρίζοντας ότι δεν συνάδουν με το πεδίο εφαρμογής της παρέμβασης. Η τελευταία εστίαζε στο τρομοκρατικό περιεχόμενο στο διαδίκτυο, αλλά το επίπεδο αναφοράς και οι επιλογές πολιτικής δεν αντικατόπτριζαν σωστά αυτή την έμφαση. Η εκτίμηση επιπτώσεων έπρεπε επίσης να αντικατοπτρίζει καλύτερα τους λόγους για τους οποίους περαιτέρω δράσεις για το τρομοκρατικό περιεχόμενος ήταν περισσότερο επείγουσες σε σχέση με άλλο παράνομο περιεχόμενο. Ως εκ τούτου, η εκτίμηση επιπτώσεων αναθεωρήθηκε και οι **επιλογές πολιτικής προσαρμόστηκαν προκειμένου να εξασφαλιστεί μεγαλύτερη έμφαση και πιο λεπτομερές περιεχόμενο**.
- Στην αρνητική γνώμη της για την **προστασία των μαρτύρων δημοσίου συμφέροντος**¹⁶, η επιτροπή αμφισβήτησε την ανάλυση της επικουρικότητας της εκτίμησης επιπτώσεων και ζήτησε να βελτιωθεί. Κατόπιν αυτού, η αναθεωρημένη εκτίμηση επιπτώσεων ανέπτυξε το σκεπτικό της δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης ελλείψει επαρκών εθνικών ή υφιστάμενων ευρωπαϊκών νόμων σχετικά με τους πληροφοριοδότες. Η **διασυνοριακή διάσταση υπογραμμίστηκε και αναδείχθηκε καλύτερα**, υπογραμμίζοντας έτσι την ανάγκη ανάληψης δράσης σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης.

¹² Η επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου *απαρτίζεται* από έναν πρόεδρο (σε επίπεδο γενικού διευθυντή) και έξι μέλη πλήρους απασχόλησης, εκ των οποίων τα τρία προσλαμβάνονται εκτός Επιτροπής. Όλα τα μέλη της επιτροπής ρυθμιστικού ελέγχου είναι ανεξάρτητα και λειτουργούν υπό την προσωπική τους ιδιότητα με βάση την ατομική τους εμπειρογνωμοσύνη. Η επιτροπή *εξετάζει* την ποιότητα των εκτιμήσεων επιπτώσεων, των ελέγχων καταλληλότητας και των σημαντικών αξιολογήσεων. Η επικουρικότητα και η αναλογικότητα αποτελούν τμήμα αυτού του ελέγχου ποιότητας. https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/regulatory-scrutiny-board_el.

¹³ Οι γνώμες δημοσιεύονται μαζί με τις εκτιμήσεις των επιπτώσεων, όταν οι πρωτοβουλίες εγκρίνονται από την Επιτροπή.

¹⁴ <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/2/2018/EN/SEC-2018-182-3-EN-MAIN-PART-1.PDF>

¹⁵ <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/2/2018/EN/SEC-2018-397-F1-EN-MAIN-PART-1.PDF>

¹⁶ <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/2/2018/EN/SEC-2018-198-3-EN-MAIN-PART-1.PDF>

- Στην περίπτωση του **προγράμματος Ψηφιακή Ευρώπη**¹⁷, το οποίο αποτελεί μέρος του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021-2027, η επιτροπή έκρινε ότι η εκτίμηση των επιπτώσεων θα έπρεπε να αντανakλά καλύτερα τις δεσμεύσεις των κρατών μελών να συγχρηματοδοτούν και να συνεισφέρουν περιουσιακά στοιχεία σε μια κοινή υποδομή σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η εκτίμηση επιπτώσεων θα πρέπει επίσης να προσδιορίσει καλύτερα το αίτημα των κρατών μελών, της ερευνητικής κοινότητας και του ιδιωτικού τομέα για συντονισμό των δραστηριοτήτων έρευνας και κατάρτισης. Θα έπρεπε να έχει δείξει τον τρόπο με τον οποίο το πρόγραμμα δαπανών θα μπορούσε να καλύψει το συγκεκριμένο αίτημα. Σε απάντηση στις ανησυχίες που διατυπώθηκαν από το Συμβούλιο, το **τμήμα σχετικά με τη συμμετοχή των κρατών μελών** στην αναθεωρημένη εκτίμηση επιπτώσεων **επεκτάθηκε και αναδιοργανώθηκε έτσι ώστε να αντιστοιχεί στα πέντε μέρη του προγράμματος.**

Αξιολογήσεις και έλεγχοι καταλληλότητας

Η επικουρικότητα και η αναλογικότητα ήταν ουσιώδεις έννοιες για τις αναδρομικές αξιολογήσεις και τους ελέγχους καταλληλότητας, που αξιολογούν κατά πόσον οι ευρωπαϊκές δράσεις αποδίδουν τα αναμενόμενα αποτελέσματα ως προς την αποδοτικότητα, την αποτελεσματικότητα, τη συνοχή, τη συνάφεια, καθώς και την ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία. Το 2018, η Επιτροπή ολοκλήρωσε περίπου 70 αξιολογήσεις, συμπεριλαμβανομένων τριών ελέγχων καταλληλότητας (αξιολογήσεις ευρύτερων τομέων πολιτικής). Οι τρεις έλεγχοι καταλληλότητας αφορούσαν τις ναυτιλιακές υποθέσεις, τη νόμιμη μετανάστευση και τη νομοθεσία για τα χημικά προϊόντα (εξαιρουμένου του REACH).

Η επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου εξέτασε ενδελεχώς 10 σημαντικές αξιολογήσεις και ελέγχους καταλληλότητας το 2018. Διατύπωσε προτάσεις για βελτιώσεις στο πλαίσιο της κατηγορίας «συνάφεια και προστιθέμενη αξία της ΕΕ/επικουρικότητα», σε επτά υποθέσεις, μεταξύ άλλων σχετικά με τη νόμιμη μετανάστευση, την αλιεία και τις ναυτιλιακές υποθέσεις, τον οικολογικό προσανατολισμό της κοινής γεωργικής πολιτικής και τη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Ο συγκεκριμένος έλεγχος συνέβαλε στη βελτίωση της ανάλυσης της Επιτροπής στις αξιολογήσεις και τους ελέγχους της καταλληλότητας των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας¹⁸.

2.2. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Το 2018 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έλαβε επισήμως 473 υπομνήματα από εθνικά κοινοβούλια στο πλαίσιο του πρωτοκόλλου αριθ. 2 σχετικά με την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας¹⁹. 46 εξ αυτών ήταν αιτιολογημένες γνώμες, ενώ τα υπόλοιπα 427 ήταν εισηγήσεις (υπομνήματα που δεν θέτουν θέμα σχετικά με την τήρηση της επικουρικότητας). Συγκριτικά αναφέρεται ότι το 2017, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έλαβε επίσημα 49 αιτιολογημένες γνώμες και 372 εισηγήσεις. Το ποσοστό των αιτιολογημένων γνωμών προς τις εισηγήσεις παραμένει χαμηλό, καταδεικνύοντας ότι τα εθνικά κοινοβούλια δεν θεωρούν τον έλεγχο της επικουρικότητας ως μέσο παρακώλυσης της νομοθετικής διαδικασίας της

¹⁷ <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/2/2018/EN/SEC-2018-289-1-EN-MAIN-PART-1.PDF>

¹⁸ Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τους ελέγχους καταλληλότητας στον ιστότοπο της πλατφόρμας REFIT: https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-and-less-costly/refit-platform/refit-platform-work-progress_el.

¹⁹ Για το πώς χειρίζεται το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τις αιτιολογημένες γνώμες των εθνικών κοινοβουλίων, βλέπε την ετήσια έκθεση του 2016 για την επικουρικότητα και την αναλογικότητα, σημείο 2.3.

Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά μάλλον ως έναν τρόπο διατύπωσης των απόψεων και των ανησυχιών τους²⁰.

Δυνάμει του παραρτήματος V του κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η Επιτροπή Νομικών Θεμάτων (JURI) έχει την οριζόντια αρμοδιότητα για την τήρηση της αρχής της επικουρικότητας. Κάθε έξι μήνες, ένα μέλος της επιτροπής JURI ορίζεται ως μόνιμος εισηγητής για την επικουρικότητα, σε εκ περιτροπής βάση μεταξύ των πολιτικών ομάδων. Ο κ. Sajjad Karim (Ευρωπαίοι Συντηρητικοί και Μεταρρυθμιστές) ήταν ο μόνιμος εισηγητής κατά το πρώτο εξάμηνο του 2018, τον οποίο διαδέχθηκε ο κ. Gilles Lebreton (Ευρώπη των Εθνών και της Ελευθερίας) για το δεύτερο εξάμηνο του έτους. Οι αιτιολογημένες γνώμες που ελήφθησαν και επιβεβαιώθηκαν από την επιτροπή περιλαμβάνονται για ενημέρωση στην ημερήσια διάταξη της πρώτης διαθέσιμης συνεδρίασης της επιτροπής JURI.

Επίσης, η επιτροπή JURI συντάσσει τακτικά έκθεση με αντικείμενο την ετήσια έκθεση της Επιτροπής για την επικουρικότητα και την αναλογικότητα. Κατ' εξαίρεση, η τελευταία έκθεση σχετικά με την ετήσια έκθεση για την επικουρικότητα και την αναλογικότητα καλύπτει τόσο το 2015 όσο και το 2016. Η έκθεση της κ. Mady Delvaux (Σοσιαλιστές και Δημοκράτες) εγκρίθηκε από την Ολομέλεια στις 18 Απριλίου 2018²¹.

Η επιτροπή JURI συνεισφέρει επίσης στις εξαμηνιαίες εκθέσεις της Διάσκεψης των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Ευρωπαϊκών Υποθέσεων των Κοινοβουλίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (COSAC)²² σχετικά με ζητήματα που άπτονται της επικουρικότητας. Συγκεκριμένα, απαντώντας στην 29η εξαμηνιαία έκθεση της Διάσκεψης των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Ευρωπαϊκών Υποθέσεων (COSAC) και υπό το φως του ψηφίσματός της, της 17ης Μαΐου 2017, η επιτροπή JURI επιβεβαίωσε εκ νέου ότι σε μια ενδεχόμενη αναθεώρηση των Συνθηκών θα μπορούσε να βελτιωθεί η διαδικασία ελέγχου της επικουρικότητας προκειμένου να καταστεί πιο αποτελεσματική²³. Παραδείγματος χάρη, θα μπορούσε να εξετασθεί κατά πόσον οι αιτιολογημένες γνώμες θα πρέπει να περιορίζονται στην εξέταση των λόγων επικουρικότητας ή εάν θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνουν και εκτιμήσεις για την αναλογικότητα και ποιο θα πρέπει να είναι το αποτέλεσμα σε περιπτώσεις που επιτυγχάνεται το όριο για τις εν λόγω διαδικασίες σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 2 του Πρωτοκόλλου αριθ. 2 σχετικά με την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.

Η επιτροπή JURI πρότεινε επίσης ότι η προθεσμία έκδοσης αιτιολογημένων γνωμών οκτώ εβδομάδων για τα εθνικά κοινοβούλια θα μπορούσε να επεκταθεί βάσει αιτιολογημένων αντικειμενικών λόγων (π.χ. φυσικές καταστροφές και περίοδοι αναστολής εργασιών). Τούτο θα μπορούσε να επιτευχθεί μέσω μιας πολιτικής συμφωνίας μεταξύ των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των εθνικών κοινοβουλίων. Επιπλέον, η επιτροπή JURI πρότεινε στην Επιτροπή να αξιολογήσει, από κοινού με τα εθνικά κοινοβούλια, τη δυνατότητα θέσπισης μη δεσμευτικών κατευθυντήριων γραμμών που θα συνδράμουν τα εθνικά κοινοβούλια στην

²⁰ Όλα τα υπομνήματα από τα εθνικά κοινοβούλια είναι διαθέσιμα στην «Connect», τη βάση δεδομένων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που περιέχει τα υποβληθέντα έγγραφα των εθνικών κοινοβουλίων: <http://www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/connect/welcome.html>

²¹ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2018-0120+0+DOC+XML+V0//EL>

²² Σχετικά με την COSAC, βλ. τμήμα 5 παρακάτω

²³ Βλ. την απάντηση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που παρατίθεται στο παράρτημα της 29^{ης} εξαμηνιαίας έκθεσης EN (σ. 346), <http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/conference/getconference.do?id=082dbcc565f936fe0165fc71d02603b4>

εκτίμηση της τήρησης των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, χωρίς να υπονομεύουν τη διακριτική τους ευχέρεια.

Η Υπηρεσία Έρευνας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου συνέχισε να επικουρεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατά τη συνεκτίμηση των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας στο έργο του:

- ελέγχοντας συστηματικά τις πτυχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας στις εκτιμήσεις επιπτώσεων της Επιτροπής και εφιστώντας την προσοχή σε τυχόν ανησυχίες που εκφράζονται για το θέμα αυτό, κυρίως από τα εθνικά κοινοβούλια και την Επιτροπή των Περιφερειών²⁴.
- εξασφαλίζοντας ότι οι αρχές αυτές τηρούνται πλήρως στο έργο του ίδιου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, για παράδειγμα κατά τη διενέργεια εκτιμήσεων επιπτώσεων των δικών του ουσιαστών τροπολογιών ή κατά την ανάλυση της προστιθέμενης αξίας των προτάσεων του Κοινοβουλίου για νέα νομοθεσία, με βάση το άρθρο 225 της ΣΛΕΕ, και του κόστους που συνεπάγεται η μη ανάληψη δράσης σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης· και
- ελέγχοντας τις πτυχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας κατά την εκπόνηση εκτιμήσεων επιπτώσεων, εστιάζοντας στην προστιθέμενη αξία της Ευρωπαϊκής Ένωσης αντί στις εθνικές δαπάνες ή τις εθνικές δράσεις.

2.3. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, στα συμπεράσματα που εγκρίθηκαν κατά τη σύνοδό του της 14ης Δεκεμβρίου 2018 στο πλαίσιο της περαιτέρω ώθησης στο θεματολόγιο της ενιαίας αγοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης²⁵, «ζητεί να εφαρμόζονται και να επιβάλλονται, σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, οι αποφάσεις που λαμβάνονται και οι κανόνες που θεσπίζονται, καθώς και να τηρούνται τα πρότυπα και να εξασφαλίζεται η έξυπνη εφαρμογή των αρχών για τη βελτίωση της νομοθεσίας, *συμπεριλαμβανομένης της επικουρικότητας και της αναλογικότητας*». Στα εν λόγω συμπεράσματα, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξέφρασε επίσης την ικανοποίησή του για την κοινή έκθεση σχετικά με τις διαβουλεύσεις των πολιτών, στο πλαίσιο της προετοιμασίας το επόμενου στρατηγικού θεματολογίου των ηγετών. Η εν λόγω κοινή έκθεση, που υποβλήθηκε εξ ονόματος της αυστριακής Προεδρίας και της επερχόμενης ρουμανικής Προεδρίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής: «το Συμβούλιο») υπογράμμισε τη σημασία της αρχής της επικουρικότητας²⁶.

Στα συμπεράσματά του της 30ής Νοεμβρίου 2018 σχετικά με την ειδική έκθεση αριθ. 16/2018 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου με τίτλο «Εκ των υστέρων επισκόπηση της νομοθεσίας:

²⁴ Το 2018, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εκπόνησε 64 αρχικές αξιολογήσεις εκτιμήσεων επιπτώσεων της Επιτροπής, μία λεπτομερή αξιολόγηση εκτίμησης επιπτώσεων της Επιτροπής και μια πλήρη εκτίμηση επιπτώσεων, 17 εκ των υστέρων ευρωπαϊκές εκτιμήσεις επιπτώσεων, 6 άλλες εκ των υστέρων αξιολογήσεις και 4 σχετικά έγγραφα «εφαρμογής στην πράξη». Επιπλέον, ολοκληρώθηκαν τρεις εκθέσεις σχετικά με το κόστος της μη Ευρώπης, έξι εκτιμήσεις ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας και μία ανάλυση κόστους-οφέλους.

²⁵ Έγγραφο EUCO 17/18, σημεία II/2 και IV/15, διαθέσιμο στη διεύθυνση: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-17-2018-INIT/el/pdf>.

²⁶ Έγγραφο 14535/18 του Συμβουλίου, σελίδα 7, διαθέσιμο στη διεύθυνση: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14535-2018-INIT/el/pdf>

ένα σύστημα με καλά θεμέλια αλλά και ελλείψεις»²⁷, «το Συμβούλιο «υπογράμμισε τη σημασία της διοργανικής συμφωνίας σχετικά με τη βελτίωση του νομοθετικού έργου (...), τους σχετικούς στόχους της - όπως νομοθετική εστίαση σε τομείς με τη μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία για τους Ευρωπαίους πολίτες, απλούστευση της ενωσιακής νομοθεσίας και αποφυγή της υπερβολικής ρύθμισης, καθώς και τις αρχές όπως η επικουρικότητα, η αναλογικότητα, η ασφάλεια δικαίου και η διαφάνεια».

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του πρωτοκόλλου αριθ. 2 των Συνθηκών, το Συμβούλιο πρέπει να διαβιβάζει στα εθνικά κοινοβούλια όλα τα σχέδια νομοθετικών πράξεων (και τα τροποποιημένα σχέδια) τα οποία προέρχονται από ομάδα κρατών μελών, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 6 του πρωτοκόλλου αριθ. 2, ο πρόεδρος του Συμβουλίου πρέπει να διαβιβάζει κάθε γνώμη εθνικού κοινοβουλίου σχετικά με νομοθετική πρόταση που προέρχεται από ομάδα κρατών μελών στα κράτη μέλη που υπέβαλαν την πρόταση. Ομοίως, ο πρόεδρος του Συμβουλίου διαβιβάζει στο οικείο θεσμικό όργανο τις γνώμες εθνικών κοινοβουλίων σχετικά με νομοθετικές προτάσεις που προέρχονται από το Δικαστήριο, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

Τον Απρίλιο του 2018, το Συμβούλιο διαβίβασε στα εθνικά κοινοβούλια αίτηση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου για κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του Πρωτοκόλλου αριθ. 3 περί του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 281 της ΣΛΕΕ²⁸. Τον Οκτώβριο του 2018, διαβίβασε στα εθνικά κοινοβούλια αίτηση της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων προς το Συμβούλιο για την τροποποίηση του καταστατικού της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, βάσει της ειδικής νομοθετικής διαδικασίας που προβλέπεται στο άρθρο 308 της ΣΛΕΕ²⁹.

Πέραν των υποχρεώσεων της Συνθήκης, το Συμβούλιο ενημερώνει επίσης τα κράτη μέλη σχετικά με τις γνώμες των εθνικών κοινοβουλίων όσον αφορά τις νομοθετικές προτάσεις της Επιτροπής. Το 2018, η Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου υπέβαλε στις αντιπροσωπείες 36 αιτιολογημένες γνώμες που ελήφθησαν βάσει του πρωτοκόλλου αριθ. 2 και 200 γνώμες που εκδόθηκαν στο πλαίσιο του πολιτικού διαλόγου³⁰.

2.4. Η Επιτροπή των Περιφερειών³¹

Το έτος 2018 χαρακτηρίστηκε από τις εργασίες της ειδικής ομάδας «Επικουρικότητα και αναλογικότητα - “Κάνουμε λιγότερα με πιο αποδοτικό τρόπο”»³², στις οποίες η αντιπροσωπεία

²⁷ Έγγραφο 14137/18 του Συμβουλίου, σημείο 3, διαθέσιμο στη διεύθυνση:

<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14537-2018-INIT/en/pdf>.

²⁸ Συμβούλιο 2018/0900 (COD) - έγγραφο 7586/18, διαθέσιμο στη διεύθυνση

<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7586-2018-INIT/el/pdf>

²⁹ Συμβούλιο 2018/0811 (CNS) - έγγραφο 13166/18, διαθέσιμο στη διεύθυνση:

<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13166-2018-INIT/el/pdf>

³⁰ Παρατηρείται απόκλιση στον αριθμό αιτιολογημένων γνωμών που καταχωρίστηκαν από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή, διότι δεν έλαβαν όλα τα θεσμικά όργανα όλες τις αιτιολογημένες γνώμες ή διότι τα θεσμικά όργανα υπολογίζουν τον αριθμό των αιτιολογημένων γνωμών που λαμβάνουν με διαφορετικό τρόπο. Βλ. και υποσημείωση αριθ. 45.

³¹ Λεπτομερέστερη περιγραφή των δραστηριοτήτων που συνδέονται με την επικουρικότητα περιέχει η ετήσια έκθεση του 2018 για την επικουρικότητα που εξέδωσε η Επιτροπή των Περιφερειών, η οποία θα είναι διαθέσιμη μετά την έγκριση από το Προεδρείο της Επιτροπής των Περιφερειών στη διεύθυνση <http://portal.cor.europa.eu/subsidiarity/Pages/default.aspx>

της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών («η ΕτΠ») υπογράμμισε τη σημασία των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην παρακολούθηση της επικουρικότητας και της αναλογικότητας και στη διαδικασία λήψης αποφάσεων στην Ευρώπη συνολικά.

Οι εργασίες της ειδικής ομάδας κατέληξαν, κατά τη γνώμη της ΕτΠ, σε μια σημαντική μετατόπιση όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο η επικουρικότητα και η αναλογικότητα αντιμετωπίζονται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και υπογράμμισαν την αναγκαιότητα μιας νέας προσέγγισης στη χάραξη πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μετά τη λήξη της θητείας της ειδικής ομάδας, η ΕτΠ εξέφρασε επανειλημμένα τη δέσμευσή της απέναντι στην εν λόγω νέα προσέγγιση, που ονομαζόμενη «Ενεργός επικουρικότητα - ένας νέος τρόπος εργασίας», κυρίως με τη δήλωση του Προεδρείου³³ της 14ης Σεπτεμβρίου 2018. Η ΕτΠ προέβη επίσης σε συγκεκριμένα μέτρα και δράσεις για την εφαρμογή αυτής της προσέγγισης της «Ενεργού επικουρικότητας» στο πλαίσιο του συμβουλευτικού και πολιτικού της έργου.

Ένα αντιπροσωπευτικό παράδειγμα των συγκεκριμένων προσπαθειών είναι το πιλοτικό σχέδιο για ένα δίκτυο περιφερειακών κόμβων για την αξιολόγηση της εφαρμογής της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης³⁴. Το έργο συγκαταλέγεται στις συστάσεις της τελικής έκθεσης της ειδικής ομάδας και εγκρίθηκε από το Προεδρείο της ΕτΠ στις 8 Οκτωβρίου 2018. Ο κύριος στόχος του ήταν να διοχετεύσει την τοπική και περιφερειακή εμπειρία στην εφαρμογή της ευρωπαϊκής πολιτικής για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των ενωσιακών νόμων. Η πιλοτική φάση προγραμματίζεται να διεξαχθεί για δύο έτη με 20 συμμετέχουσες περιφέρειες και εγκαινιάστηκε πολιτικά στην όγδοη Ευρωπαϊκή Διάσκεψη Κορυφής των Περιφερειών και των Πόλεων στις 14-15 Μαρτίου 2019 στο Βουκουρέστι.

Το 2018 η ΕτΠ εφάρμοσε εκ νέου το πρόγραμμα εργασίας για την επικουρικότητα ως κύριο μέσο παρακολούθησης της επικουρικότητας. Αρχικά, επιλέχθηκαν πέντε πρωτοβουλίες προτεραιότητας και πέντε πρόσθετες πρωτοβουλίες από το πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2018. Ωστόσο, λόγω των εργασιών της αντιπροσωπείας της ΕτΠ στην ειδική ομάδα, οι τακτικές δραστηριότητες παρακολούθησης της επικουρικότητας της ΕτΠ αναστάλησαν για το πρώτο εξάμηνο του 2018. Στο πλαίσιο του αναθεωρημένου προγράμματος εργασίας για την επικουρικότητα για το δεύτερο εξάμηνο του 2018³⁵, από τις πέντε αρχικά επιλεγείσες πρωτοβουλίες έγινε παρακολούθηση δύο πρωτοβουλιών προτεραιότητας.

Επιπλέον, βάσει του εσωτερικού κανονισμού της, η Επιτροπή των Περιφερειών προέβη σε εκτίμηση της συμμόρφωσης με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας όλων των νομοθετικών πρωτοβουλιών για τις οποίες εξέδωσε γνωμοδότηση³⁶. Το 2018, ενέκρινε 78 γνώμες, από τις οποίες 40 αφορούσαν νομοθετική πρόταση, 35 περιλάμβαναν την αξιολόγηση της συμμόρφωσης με την αρχή της επικουρικότητας και 33 περιλάμβαναν αξιολόγηση συμμόρφωσης με την αρχή της αναλογικότητας.

³² Σχετικά με τις εργασίες της εν λόγω ειδικής ομάδας, βλέπε επίσης το τμήμα 2.1.

³³ Δήλωση του Προεδρείου σχετικά με την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, COR-2018-03130-00-02-DECL-TRA.

³⁴ Παρακολούθηση του έργου της ειδικής ομάδας για την επικουρικότητα: Πιλοτικό σχέδιο για ένα δίκτυο περιφερειακών κόμβων για την αξιολόγηση της εφαρμογής της ενωσιακής νομοθεσίας, COR-2018-03132-05-00-NB-TRA.

³⁵ COR-2018-01703-09-00-NB-TRA.

³⁶ Άρθρο 55.2 του εσωτερικού κανονισμού ΕΕ L 65 της 5.3.2014, σ. 41.

Η ομάδα εμπειρογνομόνων για την επικουρικότητα διεξήγαγε δύο διαβουλεύσεις σχετικά με τις πρωτοβουλίες προτεραιότητας του προγράμματος εργασίας για την επικουρικότητα κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2018 για την υποστήριξη των εργασιών των εισηγητών.

Η δέσμη μέτρων «Κοινωνική δικαιοσύνη»³⁷ αποτέλεσε την πρώτη από τις πρωτοβουλίες προτεραιότητας που περιλαμβάνονταν στο πρόγραμμα εργασίας για την επικουρικότητα για το δεύτερο εξάμηνο του 2018. Η ομάδα καθοδήγησης για την επικουρικότητα επισήμανε ότι θα πρέπει να δοθεί έμφαση στις νομοθετικές πρωτοβουλίες σχετικά με τη σύσταση μιας Ευρωπαϊκής Αρχής Εργασίας που δημοσιεύτηκαν στις 13 Μαρτίου 2018³⁸. Ως εκ τούτου, ζητήθηκε η γνώμη της ομάδας εμπειρογνομόνων για την επικουρικότητα όσον αφορά τη νομοθετική πρόταση για τη σύσταση μιας Ευρωπαϊκής Αρχής Εργασίας και η πλειονότητα των εμπειρογνομόνων εξέφρασε ανησυχίες σχετικά με την εφαρμογή της επικουρικότητας, ωστόσο δεν θεώρησε τη συγκεκριμένη πρόταση σαφή παραβίαση της αρχής.

Το κύριο ζήτημα που τονίζεται στις συνεισφορές είναι το κατά πόσο η νέα Ευρωπαϊκή Αρχή Εργασίας αποτελεί πράγματι μια καλύτερη εναλλακτική λύση, από άποψη κλίμακας και αποτελεσμάτων, σε έναν ενισχυμένο μηχανισμό συνεργασίας μεταξύ των εθνικών αρχών. Η γνωμοδότηση κατέληγε στο συμπέρασμα ότι: «υπάρχει ανάγκη πλήρους τήρησης της αρχής της επικουρικότητας σε όλα τα στάδια ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Αρχής Εργασίας καθώς και σεβασμού των εθνικών αρμοδιοτήτων στα εργατικά και κοινωνικά ζητήματα» σημειώνοντας ότι η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εργασίας θα πρέπει να συνυπολογίζει τα διαφορετικά πρότυπα και προτεραιότητες που μπορεί να έχουν τα κράτη μέλη.

Το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο αποτέλεσε τη δεύτερη πρωτοβουλία προτεραιότητας στο πρόγραμμα εργασίας για την επικουρικότητα για το δεύτερο εξάμηνο του 2018. Από τη δέσμη νομοθετικών προτάσεων, η μόνη πρόταση για την οποία διατυπώθηκαν ανησυχίες ήταν η πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης στην περίπτωση γενικευμένων ελλείψεων όσον αφορά το κράτος δικαίου στα κράτη μέλη³⁹, όπου επισημάνθηκε ότι δεν διενεργήθηκε εκτίμηση των επιπτώσεων και ότι, λόγω της σημασίας και του εντελώς νέου περιεχομένου της, αυτό θα πρέπει να θεωρηθεί ως θεμελιώδης διαδικαστική ανεπάρκεια. Αν και «χαιρετίζει την πρόθεση της Επιτροπής να εισαγάγει τρεις νέους ίδιους πόρους», η γνωμοδότηση προβλέπει ότι η Επιτροπή των Περιφερειών «εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι η πρόταση της Επιτροπής για την εισαγωγή νέων ιδίων πόρων δεν παρέχει επαρκή εκτίμηση της συμμόρφωσης με την αρχή της επικουρικότητας, ενώ δεν έχουν αξιολογηθεί ούτε οι δυνητικές επιπτώσεις της πρότασης στην οικονομική κατάσταση των τοπικών και περιφερειακών αρχών». Η Επιτροπή απάντησε ότι η εισαγωγή νέων πόρων θα μείωνε τη συνεισφορά των κρατών μελών βάσει του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος και ότι η αρχή της χρήσης μιας κοινής φορολογικής βάσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών, π.χ. του φόρου προστιθέμενης αξίας, αποτελούσε μια καθιερωμένη πρακτική.

Εκτός από τις συνεισφορές της σχετικά με την επιλογή και την ανάλυση των πρωτοβουλιών προτεραιότητας του προγράμματος εργασίας για την επικουρικότητα για το δεύτερο εξάμηνο του 2018, ζητήθηκε επίσης η γνώμη της ομάδας εμπειρογνομόνων για την επικουρικότητα προκειμένου να διευκολυνθούν οι εργασίες της ειδικής ομάδας «Επικουρικότητα και

³⁷ COM(2018) 131 και COM (2018) 132.

³⁸ C(2018) 131.

³⁹ COM(2018) 324.

αναλογικότητα - “Κάνουμε λιγότερα με πιο αποδοτικό τρόπο”». Οι εμπειρογνώμονες κλήθηκαν να γνωμοδοτήσουν σχετικά με το καθήκον (α) της εντολής της ειδικής ομάδας, ιδίως στο πλαίσιο του δικτύου αξιολόγησης της επικουρικότητας, ενώ τα αποτελέσματα συμπεριλήφθηκαν στη συνεισφορά των μελών της ΕτΠ στην τρίτη συνεδρίαση της ειδικής ομάδας στις 15 Μαρτίου 2018.

Η ομάδα καθοδήγησης για την επικουρικότητα, η οποία υποστηρίζει το έργο της αντιπροσωπείας της ΕτΠ στην ειδική ομάδα, συνεδρίασε πέντε φορές το 2018, περισσότερο σε σχέση με τα προηγούμενα έτη. Στις 28 Μαΐου 2018, η ΕτΠ διοργάνωσε ακρόαση της ειδικής ομάδας για την υποστήριξη του έργου της. Η συγκεκριμένη ακρόαση ήταν μια ευκαιρία για τα ενδιαφερόμενα μέρη να εκφράσουν άμεσα τις ανησυχίες και τις προτάσεις τους στην ειδική ομάδα και να συνεισφέρουν στην τελική έκθεσή της.

Το δίκτυο παρακολούθησης της επικουρικότητας⁴⁰ συνέχισε να αποτελεί σημαντικό μέσο για τις δραστηριότητες παρακολούθησης της επικουρικότητας της ΕτΠ. Το δίκτυο άλλαξε ελαφρώς σε σχέση με το 2017, με μια μικρή αύξηση του αριθμού των εταίρων από 155 σε 156 έως το τέλος του 2018. Η μοναδική νέα προσχώρηση από το 2018 ήταν ο δήμος Μαΐα από την Πορτογαλία.

Το 2018, το επίπεδο δραστηριότητας της πλατφόρμας REGPEX του δικτύου παρακολούθησης της επικουρικότητας⁴¹ εξακολούθησε να διευρύνεται. Το υποδίκτυο του δικτύου παρακολούθησης της επικουρικότητας, το οποίο είναι ανοικτό σε κοινοβούλια και κυβερνήσεις περιφερειών με νομοθετικές εξουσίες, χρησιμοποιείται ολοένα και περισσότερο, με 95 συνεισφορές το 2018. Πρόκειται για μια πολύ σημαντική αύξηση κατά τα προηγούμενα έτη (66 συνεισφορές το 2017, 28 συνεισφορές το 2016), γεγονός που θα μπορούσε να αντανakλά την αυξημένη πολιτική σημασία της επικουρικότητας και της αναλογικότητας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι προτάσεις που έλαβαν τον μεγαλύτερο αριθμό αντιδράσεων από τους εταίρους της REGPEX ήταν οι προτάσεις για οδηγία σχετικά με την ποιότητα του νερού που προορίζεται για ανθρώπινη κατανάλωση⁴² και η απόφαση περί μηχανισμού πολιτικής προστασίας της Ένωσης⁴³, με έξι συνεισφορές αμφότερες.

2.5. Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το 2018, το Δικαστήριο εξέδωσε μία απόφαση σχετικά με την τήρηση των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας από τον νομοθέτη της Ένωσης. Επιβεβαίωσε ότι οι εν λόγω αρχές τηρήθηκαν. Η απόφαση αφορούσε στην υπόθεση *Swedish Match AB* της 22ας Νοεμβρίου 2018⁴⁴ (υπόθεση C-151/17), στην οποία το Δικαστήριο επιβεβαίωσε την εγκυρότητα

⁴⁰ <http://portal.cor.europa.eu/subsidiarity/thesmn/Pages/default.aspx>, το δίκτυο παρακολούθησης της επικουρικότητας, που εγκαινιάστηκε τον Απρίλιο του 2007, συστάθηκε για τη διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των τοπικών και περιφερειακών αρχών και της Ένωσης σε σχέση με διάφορα έγγραφα και νομοθετικές και πολιτικές προτάσεις της Επιτροπής. Χρησιμεύει ως σημείο πρόσβασης που επιτρέπει σε όλους τους εταίρους του όχι μόνο να λαμβάνουν πληροφορίες αλλά και να εκφράζουν τις απόψεις τους.

⁴¹ <http://portal.cor.europa.eu/subsidiarity/regpex/Pages/default.aspx>, το υποδίκτυο του δικτύου παρακολούθησης της επικουρικότητας για τις περιφερειακές συνελεύσεις με νομοθετικές αρμοδιότητες χρησιμεύει για τη στήριξη της συμμετοχής των εταίρων του στην αρχική φάση της νομοθετικής διαδικασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (η περίοδος του συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης).

⁴² C(2017) 753.

⁴³ C(2017) 772.

⁴⁴ Απόφαση της 22ας Νοεμβρίου 2018, C-151/17 (αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, την οποία υπέβαλε το High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court) — Ηνωμένο Βασίλειο) — *Swedish Match AB v Secretary of State for Health*, EU:C:2018:938.

της οδηγίας 2014/40/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την κατασκευή, την παρουσίαση και την πώληση προϊόντων καπνού και συναφών προϊόντων υπό το φως των εν λόγω αρχών.

Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, η προδικαστική απόφαση επιβεβαίωσε ότι ο νομοθέτης της Ένωσης μπορούσε, βάσει επιστημονικών μελετών, κατά την άσκηση της ευρείας διακριτικής ευχέρειας που διέθετε επί του θέματος και σύμφωνα με την αρχή της προφυλάξεως, να συμπεράνει ότι η διάθεση στην αγορά προϊόντων καπνού που προορίζονται για χρήση από το στόμα, θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία. Όσον αφορά την καταλληλότητα της απαγόρευσης της διάθεσης στην αγορά προϊόντων καπνού που προορίζονται για χρήση από το στόμα για την επίτευξη του στόχου της εξασφάλισης υψηλού επιπέδου προστασίας της δημόσιας υγείας, το Δικαστήριο έκρινε ότι η οδηγία δεν υπερέβη προδήλως αυτό που είναι απαραίτητο για την εξασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας της δημόσιας υγείας.

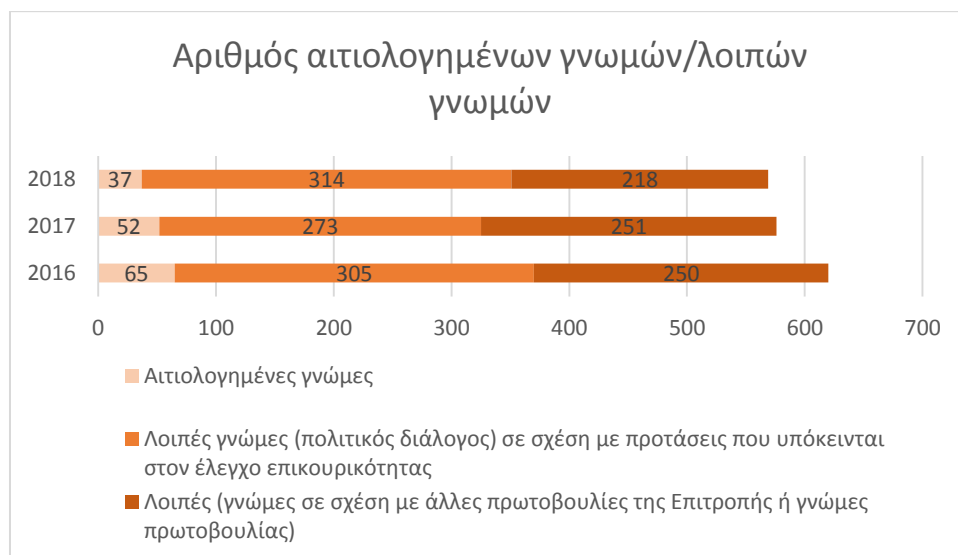
Κατά την εξέταση της αρχής της επικουρικότητας, το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι η οδηγία 2014/40 επιδιώκει έναν διττό στόχο, συνιστάμενο στη διευκόλυνση της ομαλής λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς καπνού, διασφαλίζοντας συγχρόνως υψηλό επίπεδο προστασίας της ανθρώπινης υγείας.

Λόγω της αλληλεξάρτησης των εν λόγω δύο στόχων, ο νομοθέτης της Ένωσης θα μπορούσε εύλογα να θεωρήσει ότι θα έπρεπε να θεσπίσει ένα σύνολο κανόνων για τη διάθεση στην Ευρωπαϊκή Ένωση προϊόντων καπνού που λαμβάνονται από το στόμα και ότι ο διττός στόχος θα μπορούσε να επιτευχθεί καλύτερα σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο έκρινε ότι, ακόμη και αν ο δεύτερος από τους εν λόγω στόχους μπορεί να επιτευχθεί καλύτερα σε επίπεδο κρατών μελών, το γεγονός ότι η επιδίωξή του σε αυτό το επίπεδο θα μπορούσε να οδηγήσει σε καταστάσεις στις οποίες ορισμένα κράτη μέλη επιτρέπουν τη διάθεση στην αγορά προϊόντων καπνού που λαμβάνονται από το στόμα, ενώ άλλα κράτη μέλη την απαγορεύουν. Κάτι τέτοιο θα ερχόταν σε πλήρη αντίθεση με τον πρώτο στόχο της οδηγίας 2014/40/ΕΕ, ήτοι τη βελτίωση της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς καπνού και συναφών προϊόντων.

3. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ ΑΠΟ ΤΑ ΕΘΝΙΚΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΑ

3.1. Επισκόπηση

Το 2018, η Επιτροπή έλαβε 37 **αιτιολογημένες γνώμες** από τα εθνικά κοινοβούλια⁴⁵, αριθμός σημαντικά μικρότερος σε σχέση με το 2016 (65) και το 2017 (52). Ο συνολικός αριθμός των γνωμών που ελήφθησαν το 2018 ήταν σχεδόν ο ίδιος με τα προηγούμενα έτη (576 το 2017, 569 το 2018), κάτι που σημαίνει ότι το ποσοστό των αιτιολογημένων γνωμών επί του συνολικού αριθμού γνωμών που ελήφθησαν μειώθηκε από 10,5 % το 2016 και 9 % το 2017 σε 6,5 % το 2018. Το ποσοστό αιτιολογημένων γνωμών επί του συνολικού αριθμού γνωμών σχετικά με προτάσεις της Επιτροπής που υπόκεινται στον μηχανισμό ελέγχου της επικουρικότητας μειώθηκε επίσης από 17,6 % (65/370) το 2016 και 16 % (52/325) το 2017 σε 10,5 % (37/351) το 2018.

Οι 37 αιτιολογημένες γνώμες που υποβλήθηκαν το 2018 αφορούσαν 22 διαφορετικές προτάσεις ή δέσμες μέτρων (βλ. παράρτημα 1). Καμία δεν έλαβε περισσότερες από τέσσερις αιτιολογημένες γνώμες (με πέντε έως επτά ψήφους). Τούτο έρχεται σε αντίθεση με την κατάσταση το 2016, όταν η πρόταση αναθεώρησης της οδηγίας για την απόσπαση εργαζομένων έλαβε 14 αιτιολογημένες γνώμες και ενεργοποίησε τη διαδικασία της «κίτρινης κάρτας» και το 2017, όταν η πρόταση για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας έλαβε 11 αιτιολογημένες γνώμες χωρίς να ενεργοποιηθεί η εν λόγω διαδικασία. Οι προτάσεις που οδήγησαν στη διατύπωση των περισσότερων αιτιολογημένων γνωμών ήταν αυτές που αφορούσαν την

⁴⁵ Ο αριθμός αυτός αναφέρεται στον συνολικό αριθμό των γνωμών που ελήφθησαν από τα κοινοβουλευτικά σώματα βάσει του πρωτοκόλλου αριθ. 2 των Συνθηκών. Αιτιολογημένη γνώμη σχετικά με περισσότερες από μία προτάσεις της Επιτροπής υπολογίζεται ως μία αιτιολογημένη γνώμη για στατιστικούς σκοπούς, ενώ προκειμένου να καθοριστεί εάν συμπληρώνεται το κατώτατο όριο για την ενεργοποίηση του μηχανισμού της «κίτρινης/πορτοκαλί κάρτας» για μια πρόταση της Επιτροπής, η συγκεκριμένη αιτιολογημένη γνώμη υπολογίζεται ως μία αιτιολογημένη γνώμη για καθεμία από τις προτάσεις που καλύπτονται. Αντιθέτως, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υπολογίζει τόσες αιτιολογημένες γνώμες όσες είναι οι σχετικές προτάσεις.

αναθεώρηση της οδηγίας για το πόσιμο νερό, τη φορολόγηση των ψηφιακών δραστηριοτήτων στην Ένωση και τα μέτρα εξορθολογισμού για την προώθηση της υλοποίησης του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών. Καθεμία οδήγησε στη διατύπωση τεσσάρων αιτιολογημένων γνώμων. Το τμήμα 3.2 τις περιγράφει λεπτομερέστερα.

Παρά το γεγονός ότι οι αιτιολογημένες γνώμες των εθνικών κοινοβουλίων αμφισβητούν γενικά την προστιθέμενη αξία της προτεινόμενης δράσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο σε σύγκριση με τη δράση σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο, αξίζει επίσης να αναφερθεί ότι, αντιθέτως, η αιτιολογημένη γνώμη που εξέδωσε η γαλλικό *Assemblée nationale* σχετικά με τα στρατηγικά σχέδια στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής⁴⁶ αντιτίθεται στην υπερβολική μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στα κράτη μέλη και υποστηρίζει ότι η πολιτική θα εφαρμοζόταν αποτελεσματικότερα σε επίπεδο Ένωσης.

Η μείωση του συνολικού αριθμού αιτιολογημένων γνώμων που εκδόθηκαν το 2018 αντικατοπτρίζει παρόμοια μείωση του αριθμού αιτιολογημένων γνώμων που εκδόθηκαν ανά κοινοβουλευτικό σώμα. 14 από τα 41 κοινοβουλευτικά σώματα εξέδωσαν αιτιολογημένες γνώμες το 2018 (έναντι 26 το 2016 και 19 το 2017). Το κοινοβουλευτικό σώμα που εξέδωσε τον μεγαλύτερο αριθμό αιτιολογημένων γνώμων ήταν το σουηδικό *Riksdag*. Αυτό από μόνο του εξέδωσε 12 αιτιολογημένες γνώμες, αντιπροσωπεύοντας ποσοστό μεγαλύτερο από το ένα τρίτο του συνόλου. Άλλα κοινοβουλευτικά σώματα που εξέδωσαν αιτιολογημένες γνώμες το 2018, με αλφαβητική σειρά κρατών μελών, ήταν τα ακόλουθα: το αυστριακό *Bundesrat* (3), το βρετανικό House of Commons (Βουλή των Κοινοτήτων) (2) και House of Lords (Βουλή των Λόρδων) (1), το γαλλικό *Sénat* (2), το γαλλικό *Assemblée nationale* (1), το γερμανικό *Bundestag* (2), το δανικό *Folketing* (2), το ιρλανδικό *Dáil and Seanad Éireann* (4)⁴⁷, το ιταλικό *Senato della Repubblica* (1), το μαλτέζικο *Kamra tad-Deputati* (1), το ολλανδικό *Tweede Kamer* (1), το τσεχικό *Poslanecká sněmovna* (4) και το τσεχικό *Senát* (1).

3.2. Κύριες υποθέσεις

Στο παρόν τμήμα παρουσιάζονται οι τρεις μεμονωμένες προτάσεις/δέσμες μέτρων που έλαβαν τον μεγαλύτερο αριθμό αιτιολογημένων γνώμων το 2018 (τέσσερις η καθεμία).

- *Πρόταση σχετικά με την αναθεώρηση της οδηγίας για το πόσιμο νερό*

Την 1η Φεβρουαρίου 2018, η Επιτροπή πρότεινε την αναδιατύπωση της οδηγίας σχετικά με την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης⁴⁸. Η συγκεκριμένη πρόταση οδήγησε στη διατύπωση τεσσάρων αιτιολογημένων γνώμων⁴⁹.

Το αυστριακό *Bundesrat* αμφισβήτησε τα οφέλη των προτεινόμενων διατάξεων σχετικά με την εκτίμηση κινδύνου και την ενημέρωση του κοινού, καθώς και τη συμβατότητα των διατάξεων

⁴⁶ C(2018) 392.

⁴⁷ Το *Dáil* και το *Seanad Éireann* υπέβαλαν τέσσερις κοινές αιτιολογημένες γνώμες.

⁴⁸ C(2017) 753.

⁴⁹ Από το αυστριακό *Bundesrat*, το τσεχικό *Poslanecká sněmovna*, το ιρλανδικό *Dáil and Seanad Éireann* και το βρετανικό House of Commons (Βουλή των Κοινοτήτων). Επίσης, η Επιτροπή έλαβε τέσσερις γνώμες στο πλαίσιο του πολιτικού διαλόγου, από το τσεχικό *Senát*, το γερμανικό *Bundesrat*, το πορτογαλικό *Assembleia da República* και το ρουμανικό *Senat*. Όλες υποστήριξαν τη λήψη μέτρων σε επίπεδο Ένωσης, αλλά τρεις από αυτές (εκτός από αυτή που διατυπώθηκε από το πορτογαλικό *Assembleia da República*), διατύπωσαν επίσης ορισμένες ανησυχίες σχετικά με την αρχή της αναλογικότητας. Οι συνεισφορές που διαβίβασαν τα περιφερειακά κοινοβούλια (βλ. τμήμα 2.4 ανωτέρω) ήταν γενικά επικριτικές για την πρόταση.

για την πρόσβαση στη δικαιοσύνη με το αυστριακό νομικό σύστημα. Τα ιρλανδικά *Dáil and Seanad Éireann* διαπίστωσαν ότι η πρόταση περιόριζε άσκοπα το περιθώριο λήψης αποφάσεων σε εθνικό επίπεδο και δεν λάμβανε υπόψη τις υφιστάμενες ρυθμίσεις σε εθνικό επίπεδο και τις τοπικές και περιφερειακές παραμέτρους. Το βρετανικό *House of Commons* (Βουλή των Κοινοτήτων) υποστήριξε ότι η πρόταση δεν εξήγησε το μεγαλύτερο όφελος της δράσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο και προσέφερε στα κράτη μέλη ελάχιστη διακριτική ευχέρεια για την εφαρμογή των νέων διατάξεων, ιδίως όσον αφορά την απαίτηση παροχής πρόσβασης σε πόσιμο νερό σε δημόσιους χώρους. Το τσεχικό *Poslanecká sněmovna* έκρινε ότι η ποιότητα του νερού και τα ζητήματα που συνδέονται με την ελεύθερη πρόσβαση σε νερό σε δημόσιους χώρους θα μπορούσαν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Στις απαντήσεις της στις ανησυχίες που εκφράστηκαν από τα εθνικά κοινοβούλια σε σχέση με την επικουρικότητα, η Επιτροπή υπογράμμισε ότι, με την πρόταση αναθεώρησης της οδηγίας για το πόσιμο νερό, ανταποκρινόταν στην πρώτη επιτυχημένη ευρωπαϊκή πρωτοβουλία πολιτών «Δικαίωμα στο νερό» (Right2Water) και σε ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, με το οποίο καλούσε την Επιτροπή να καταθέσει νομοθετικές προτάσεις σύμφωνα με τον πρωταρχικό στόχο της ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας πολιτών⁵⁰. Αποτελούσε επίσης συνέχεια στο θεματολόγιο των Ηνωμένων Εθνών για το 2030. Επιπλέον, η αξιολόγηση της οδηγίας για το πόσιμο νερό⁵¹ επιβεβαίωσε την αξία της νομοθεσίας για το πόσιμο νερό σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Συνεπώς, η Επιτροπή υποστήριξε ότι ο στόχος της πρότασης για την προστασία της ανθρώπινης υγείας μέσω της εξασφάλισης πόσιμου νερού υψηλής ποιότητας στους πολίτες της Ευρώπης θα μπορούσε να επιτευχθεί καλύτερα σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η Επιτροπή υπενθύμισε επίσης ότι η πρόταση αφήνει στα κράτη μέλη ευρεία διακριτική ευχέρεια κατά τη μεταφορά της οδηγίας στην εθνική νομοθεσία και την εφαρμογή της.

- *Πρόταση οδηγιών για τη φορολόγηση των ψηφιακών δραστηριοτήτων στην Ένωση*

Στις 21 Μαρτίου 2018, η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση οδηγίας για τη θέσπιση κανόνων σχετικά με τη φορολόγηση των εταιρειών με σημαντική ψηφιακή παρουσία⁵² και πρόταση οδηγίας σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου ψηφιακών υπηρεσιών επί εσόδων που προκύπτουν από την παροχή ορισμένων ψηφιακών υπηρεσιών⁵³. Οι εν λόγω οδηγίες αποτελούσαν μέρος μιας δέσμης μέτρων για τη φορολόγηση της ψηφιακής οικονομίας και αποσκοπούσαν στην αντιμετώπιση των προβλημάτων που δημιουργεί το γεγονός ότι το ισχύον πλαίσιο φορολογίας των εταιρειών δεν συμβαδίζει με τα νέα χαρακτηριστικά του ψηφιακού τομέα. Οι εν λόγω δύο προτάσεις οδήγησαν στη διατύπωση τεσσάρων αιτιολογημένων γνώμων⁵⁴. Τα τέσσερα κοινοβουλευτικά σώματα που εξέδωσαν αιτιολογημένες γνώμες ισχυρίστηκαν ότι η φορολογία αποτελούσε

⁵⁰ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 8ης Σεπτεμβρίου 2015 σχετικά με τη συνέχεια της ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας πολιτών «Δικαίωμα στο νερό» (Right2Water, 2014/2239(INI)· EE C 316, της 22.9.2017, σ. 99.

⁵¹ SWD(2016) 428 final.

⁵² C(2018) 147.

⁵³ C(2018) 148.

⁵⁴ Από το δανικό *Folketing*, το ιρλανδικό *Dáil and Seanad Éireann*, το μαλτέζικο *Kamra tad-Deputati* και το ολλανδικό *Tweede Kamer*. Η Επιτροπή έλαβε επίσης 5 γνώμες στο πλαίσιο του πολιτικού διαλόγου, συγκεκριμένα από το βελγικό *Chambre des représentants*, το τσεχικό *Senát*, το ισπανικό *Cortes Generales* (2 γνώμες) και το πορτογαλικό *Assembleia da República*. Οι εν λόγω γνώμες, αν και γενικά υποστηρίζουν την πρωτοβουλία, υπογράμμισαν την ανάγκη για καλή σύνδεση μεταξύ της δράσης σε ενωσιακό επίπεδο και των διεθνών διαπραγματεύσεων.

πρωτίστως θέμα των κρατών μελών και ότι ο στόχος των προτάσεων θα μπορούσε να επιτευχθεί καλύτερα μέσω εθνικών λύσεων συντονισμένων σε διεθνές επίπεδο, ιδίως στο πλαίσιο του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης.

Στις απαντήσεις της, η Επιτροπή υπογράμμισε το γεγονός ότι η φορολόγηση των ψηφιακών δραστηριοτήτων είχε διεθνή διάσταση, καθώς είναι βασισμένη στο διεθνές φορολογικό πλαίσιο και αφορά περιπτώσεις όπου οι ψηφιακές δραστηριότητες διεξάγονταν διασυνοριακά. Η έλλειψη συντονισμού των εθνικών δράσεων στον συγκεκριμένο τομέα θα μπορούσε να περιπλέξει τις καταστάσεις, να οδηγήσει σε στρεβλώσεις στην ενιαία αγορά και να αυξήσει τον κίνδυνο διπλής φορολόγησης. Σε αυτό το πλαίσιο, μια ευρωπαϊκή λύση θα προσδώσει προστιθέμενη αξία σε σύγκριση με διαφορετικές εθνικές πολιτικές, επειδή θα περιορίσει το βάρος της συμμόρφωσης για τις επιχειρήσεις που υπόκεινται στους νέους κανόνες και θα στείλει ένα ισχυρό μήνυμα στη διεθνή κοινότητα ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι αποφασισμένη να εξασφαλίσει δίκαιη φορολόγηση της ψηφιακής οικονομίας. Η Επιτροπή συνεργάζεται στενά με τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης για να στηρίξει την εξεύρεση διεθνούς λύσης, αλλά τούτο θα απαιτούσε χρόνο και η πρόταση για τη φορολόγηση των εταιρειών με σημαντική ψηφιακή παρουσία θα τόνωνε τις διεθνείς συζητήσεις.

- *Πρόταση κανονισμού σχετικά με μέτρα εξορθολογισμού για την προώθηση της υλοποίησης του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών*

Στις 27 Μαΐου 2018, η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση κανονισμού σχετικά με μέτρα εξορθολογισμού για την προώθηση της υλοποίησης του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών⁵⁵. Στόχος της πρότασης αυτής είναι να στηρίξει την αποτελεσματική και έγκαιρη υλοποίηση του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών, ενώ απαιτεί από κάθε κράτος μέλος να ορίσει μια ενιαία αρμόδια αρχή χορήγησης αδειών. Οδήγησε στη διατύπωση τεσσάρων αιτιολογημένων γνωμών⁵⁶.

Το σουηδικό *Riksdag* υποστήριξε τους στόχους της πρότασης, αλλά άσκησε κριτική στο προτεινόμενο πεδίο εφαρμογής του σχεδίου κανονισμού, το οποίο θα περιλάμβανε όλα τα στοιχεία υποδομής του κεντρικού διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών, αποτελούμενου από εθνικά δίκτυα μεταφορών που υπόκεινται σε εθνικές διαδικασίες σχεδιασμού και χορήγησης αδειών. Κατά την γνώμη του *Riksdag*, δεν είναι απαραίτητο να ελέγχονται διεξοδικά οι εθνικές διαδικασίες σχεδιασμού και χορήγησης αδειών, ούτε η λειτουργία των εθνικών θεσμικών οργάνων, συμπεριλαμβανομένης της τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης. Το γερμανικό *Bundestag* υποστήριξε επίσης τους στόχους της πρότασης, αλλά θεώρησε ότι οι συγκεκριμένοι στόχοι θα μπορούσαν να επιτευχθούν εξίσου αποτελεσματικά από τα κράτη μέλη σε κεντρικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο, χωρίς να απαιτείται από κάθε κράτος μέλος να ορίσει μια ενιαία αρμόδια αρχή. Επίσης, επέκρινε την επιλογή ενός κανονισμού, θεωρώντας ότι μια οδηγία θα είχε επιτρέψει να ληφθούν περισσότερο υπόψη οι εθνικές ιδιαιτερότητες. Το τσεχικό *Senát* έκρινε ότι η προτεινόμενη ενιαία ολοκληρωμένη διαδικασία δεν λάμβανε υπόψη την πολυπλοκότητα των καταστάσεων που αντιμετωπίζονται και ότι η τρέχουσα κατάσταση θα μπορούσε να βελτιωθεί με την ανταλλαγή ορθών πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών. Το ιρλανδικό *Oireachtas*

⁵⁵ C(2018) 277.

⁵⁶ Από το τσεχικό *Senát*, το γερμανικό *Bundestag*, το ιρλανδικό *Dáil and Seanad Éireann* και το σουηδικό *Riksdag*. Η Επιτροπή έλαβε επίσης τρεις γνώμες στο πλαίσιο του πολιτικού διαλόγου, συγκεκριμένα από το γερμανικό *Bundesrat*, το γαλλικό *Assemblée nationale* και το πορτογαλικό *Assembleia da República*, που εξέφρασαν επίσης ορισμένες ανησυχίες σχετικά με την αναλογικότητα των προτεινόμενων δράσεων.

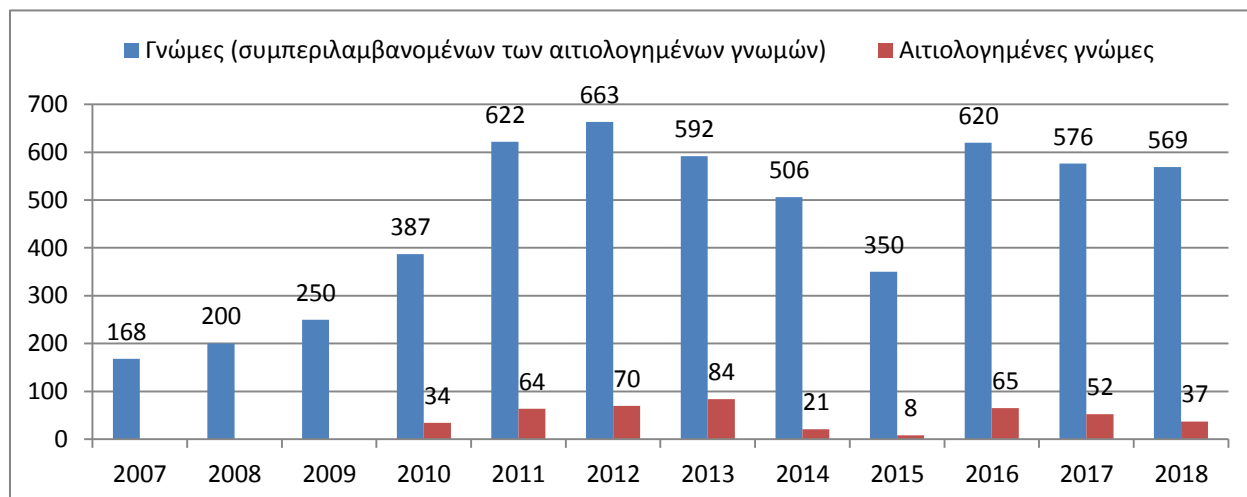
έκρινε ότι η πρόταση περιόριζε άσκοπα τις εθνικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων και δεν λάμβανε υπόψη τα τοπικά και περιφερειακά ζητήματα.

Στις απαντήσεις της, η Επιτροπή εξήγησε ότι η πρόταση στοχεύει στο κεντρικό διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών, το οποίο έχει σαφή διασυνοριακή και πανευρωπαϊκή σημασία, και ότι μόνον η υλοποίηση ολοκλήρου του εν λόγω κεντρικού δικτύου θα επιτρέψει στην Ευρωπαϊκή Ένωση να αποκομίσει όλα τα οφέλη του. Αν και η Επιτροπή συμφωνεί ότι η ενιαία αρμόδια αρχή θα πρέπει να καθοριστεί σύμφωνα με τα εθνικά νομικά πλαίσια και τις διοικητικές ρυθμίσεις, τόνισε ότι η εν λόγω ενιαία αρμόδια αρχή θα πρέπει να καταστήσει τις διαδικασίες λιγότερο περίπλοκες, πιο αποτελεσματικές και πιο διαφανείς. Η Επιτροπή τόνισε επίσης ότι σε ορισμένα κράτη μέλη, οι εν λόγω διαδικασίες χορήγησης αδειών έχουν ήδη ενοποιηθεί και συγκεντρωθεί σε έναν αρμόδιο φορέα που ηγείται ολόκληρης της διαδικασίας. Τούτο εξηγεί τον λόγο για τον οποίο επέλεξε κανονισμό και όχι οδηγία, έτσι ώστε να μην απαιτούνται εθνικά μέτρα για τη μεταφορά της οδηγίας την εθνική νομοθεσία, από τη στιγμή που ο εθνικός οργανισμός είναι ήδη συμμορφούμενος.

4. ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΜΕ ΤΑ ΕΘΝΙΚΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΑ

Γενικές παρατηρήσεις σχετικά με τις γραπτές γνώμες

Το 2018 τα εθνικά κοινοβούλια υπέβαλαν στην Επιτροπή 569 γνώμες (συμπεριλαμβανομένων των 37 προαναφερθεισών αιτιολογημένων γνωμών). Πρόκειται για σχεδόν ίδιο αριθμό σε σχέση με το 2017, στη διάρκεια του οποίου τα εθνικά κοινοβούλια εξέδωσαν 576 γνώμες. Μεταξύ των εν λόγω 569 γνωμών, 351 (62 %) αφορούσαν προτάσεις της Επιτροπής που υπόκεινται στον μηχανισμό ελέγχου της επικουρικότητας. Οι υπόλοιπες 218 γνώμες (38 %) αφορούσαν μη νομοθετικές πρωτοβουλίες όπως ανακοινώσεις ή γνωμοδοτήσεις πρωτοβουλίας. Αυτό το σχετικά υψηλό ποσοστό είναι ενδεικτικό του ενδιαφέροντος των εθνικών κοινοβουλίων να παράσχουν πολύτιμες πολιτικές πληροφορίες στην Επιτροπή όσο το δυνατόν νωρίτερα κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

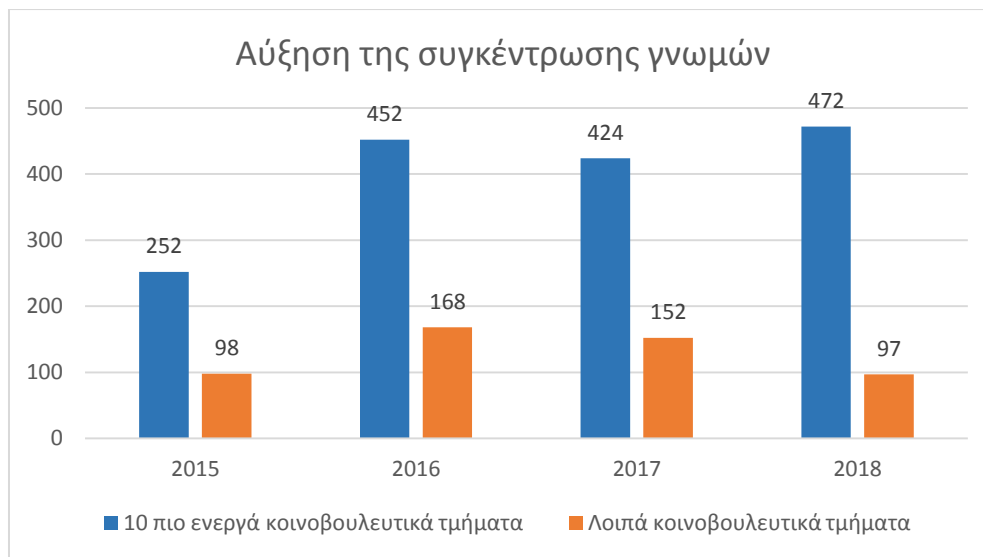

Συμμετοχή και πεδίο εφαρμογής

Ακόμη περισσότερο σε σχέση με τα προηγούμενα έτη, ο αριθμός των γνωμών που εστάλησαν στην Επιτροπή διέφερε σημαντικά μεταξύ των εθνικών κοινοβουλίων. Τα δέκα πιο δραστήρια κοινοβουλευτικά τμήματα εξέδωσαν 472 γνώμες, δηλαδή το 83 % του συνόλου (2017: 74 %

2016: 73 % 2015: 72 %), ενώ 10 κοινοβουλευτικά σώματα⁵⁷ (τέσσερα το 2017) δεν διατύπωσαν γνώμη.

Το σώμα που υπέβαλε τον μεγαλύτερο αριθμό γνώμων το 2018 ήταν το πορτογαλικό *Assembleia da República*. Οι 99 γνώμες του αντιπροσώπευαν περισσότερο από το 17 % του συνολικού αριθμού γνώμων που έλαβε η Επιτροπή. Τα υπόλοιπα εννέα εθνικά κοινοβούλια ή κοινοβουλευτικά σώματα που έστειλαν τον μεγαλύτερο αριθμό γνώμων το 2017 ήταν το τσεχικό *Senát* (81 γνώμες), το ισπανικό *Cortes Generales* (53 γνώμες), το γερμανικό *Bundesrat* (52 γνώμες), το ρουμανικό *Camera Deputaţilor* (48 γνώμες), το ρουμανικό *Senat* (45 γνώμες), το τσεχικό *Poslanecká sněmovna* (37 γνώμες), το γαλλικό *Sénat* (24 γνώμες), το ιταλικό *Senato della Repubblica* (18 γνώμες) και το σουηδικό *Riksdag* (15 γνώμες). Το παράρτημα 2 δείχνει τον αριθμό των γνώμων που διαβιβάστηκαν από κάθε κοινοβουλευτικό τμήμα.

Βασικά θέματα των γνώμων στο πλαίσιο του πολιτικού διαλόγου

Ακόμη περισσότερο από τα προηγούμενα έτη, το 2018 παρατηρήθηκε διάσταση των γνώμων των εθνικών κοινοβουλίων σε ένα ευρύ φάσμα θεμάτων. Καμία πρωτοβουλία της Επιτροπής δεν προσέελκυσε τόσο μεγάλη προσοχή από τα εθνικά κοινοβούλια, όσο η δέσμη μέτρων «Καθαρή ενέργεια» το 2017 (62 γνώμες). Οι έξι ακόλουθες δέσμες μέτρων, οι οποίες οδήγησαν στη διατύπωση μεταξύ 11 και 15 γνώμων η καθεμία⁵⁸, προσέελκυσαν τη μεγαλύτερη προσοχή από τα εθνικά κοινοβούλια:

1. Ολοκλήρωση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης — 15 γνώμες
2. Περιφερειακή ανάπτυξη και πολιτική συνοχής μετά το 2020 - 13 γνώμες
3. Νέα Συμφωνία για τους καταναλωτές — 11 γνώμες
4. Η Κοινή Γεωργική Πολιτική μετά το 2020 – 11 γνώμες
5. Ευρωπαϊκή Αρχή Εργασίας και πρόσβαση στην κοινωνική προστασία - 11 γνώμες

⁵⁷ Το αυστριακό Nationalrat, το βουλγαρικό Narodno Sabranie, η κυπριακή Βουλή των Αντιπροσώπων, το εσθονικό Riigikogu, το φινλανδικό Eduskunta, η ελληνική Βουλή των Ελλήνων, το λετονικό Saeima, το λουξεμβουργιανό Chambre des Députés, το σλοβενικό Državni svet και Državni zbor.

⁵⁸ Κανένα έγγραφο της Επιτροπής δεν προσέελκυσε περισσότερες από δέκα γνώμες. Στο παράρτημα 3 παρατίθενται τα έγγραφα που οδήγησαν στη διατύπωση περισσότερων από επτά γνωμοδοτήσεων.

6. Το μέλλον της μάθησης - 11 γνώμες

- *Πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2021-2027 - οριζόντιες πτυχές*

Οι προτάσεις για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2021-2027, για ένα σύστημα ιδίων πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και για την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης σε περίπτωση γενικευμένων ελλείψεων όσον αφορά το κράτος δικαίου στα κράτη μέλη, που ενέκρινε η Επιτροπή στις 2 Μαΐου 2018⁵⁹, οδήγησε άμεσα στη διατύπωση οκτώ γνωμών από έξι κοινοβουλευτικά σώματα⁶⁰, συμπεριλαμβανομένης μιας αιτιολογημένης γνώμης⁶¹. Οι εν λόγω προτάσεις συμπληρώθηκαν στα τέλη Μαΐου και τον Ιούνιο με ορισμένες τομεακές προτάσεις ή δέσμες μέτρων για προγράμματα υποστήριξης και υλοποίησης των ευρωπαϊκών πολιτικών⁶², μεταξύ των οποίων αυτές που αφορούν την περιφερειακή ανάπτυξη και τη συνοχή (13 γνώμες) και τη γεωργία (11 γνώμες) προσέλκυσαν το μεγαλύτερο ενδιαφέρον από τα εθνικά κοινοβούλια (βλ. κατωτέρω).

Οι οκτώ γνώμες που αφορούν άμεσα τη δέσμη μέτρων της 2ας Μαΐου υποστήριξαν γενικά ορισμένα τμήματα των προτάσεων, όπως την απλούστευση της διάρθρωσης του προϋπολογισμού και τη μεγαλύτερη ευελιξία στη διαχείριση των ευρωπαϊκών κονδυλίων. Ωστόσο, σε ορισμένες εξ αυτών διατυπώθηκαν επίσης επιφυλάξεις σχετικά με τη μείωση της χρηματοδότησης των «παραδοσιακών» πολιτικών, όπως η γεωργία και η συνοχή και/ή το νέο σύστημα ιδίων πόρων που προτείνεται και συγκεκριμένα οι ίδιοι πόροι που συνδέονται με την κοινή ενοποιημένη βάση για τη φορολογία εταιρειών.

Στις απαντήσεις της, η Επιτροπή εξήγησε ότι, ενώ οι προτάσεις της εστίαζαν στις νέες προτεραιότητες που συμφωνήθηκαν με τους ηγέτες και στους τομείς στους οποίους ο προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφέρει την υψηλότερη προστιθέμενη αξία, οι μέτριες μειώσεις που προτείνονται για τις δαπάνες για τη γεωργική πολιτική και την πολιτική συνοχής δεν θα πρέπει να υπονομεύουν την εκπλήρωση των στόχων των εν λόγω πολιτικών. Τόνισε επίσης ότι το καλάθι νέων ιδίων πόρων θα συνδέεται πιο άμεσα με τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε σχέση με τις περισσότερες τρέχουσες πηγές εσόδων και ότι η καθιέρωση μιας κοινής ενοποιημένης βάσης φορολογίας εταιρειών θα αμβλύνει τις στρεβλώσεις δημιουργώντας ένα πιο δίκαιο και συνεκτικό φορολογικό περιβάλλον για τις επιχειρήσεις, θα αποτρέψει τον ανταγωνισμό για τους χαμηλότερους φορολογικούς συντελεστές μεταξύ των

⁵⁹ COM(2018) 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327 και 328 της 2ας Μαΐου 2018.

⁶⁰ Τσεχικό Poslanecká sněmovna, Τσεχικό Senát (τρεις γνώμες), γερμανικό Bundesrat, πορτογαλικό Assembleia da República, ρουμανικό Camera Deputaţilor, σουηδικό Riksdag.

⁶¹ Από το σουηδικό *Riksdag* στα COM(2018) 325 και 327 (ίδιοι πόροι).

⁶² Περιφερειακή ανάπτυξη και συνοχή (29 Μαΐου): Κοινωνικό Ταμείο και Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση, Erasmus, Δημιουργική Ευρώπη, Δικαιώματα και αξίες και Πρόγραμμα καταπολέμησης της απάτης (30 Μαΐου): Ευρωπαϊκή Λειτουργία Σταθεροποίησης των Επενδύσεων, Πρόγραμμα στήριξης της μεταρρύθμισης και καταπολέμηση της παραχάραξης και κιβδηλείας (31 Μαΐου): Κοινή Γεωργική Πολιτική, Πρόγραμμα για το περιβάλλον και δράση για το κλίμα (LIFE) και Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (1 Ιουνίου): InvestEU, μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη», Ψηφιακή Ευρώπη και διαστημικά προγράμματα (6 Ιουνίου): Έρευνα και καινοτομία (Ορίζων Ευρώπη, ITER και Ευρατόμ) και το πρόγραμμα για την Ενιαία Αγορά (7 Ιουνίου): Φορολογία και τελωνεία (8 Ιουνίου): Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης (11 Ιουνίου): Ταμείο Ασύλου και Μετανάστευσης, εξοπλισμός τελωνειακού ελέγχου και διαχείριση των συνόρων και θεωρήσεις (12 Ιουνίου): Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας, Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας, Πυρηνική ασφάλεια και βοήθεια για τον παροπλισμό (13 Ιουνίου): Μηχανισμός Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας, Προενταξιακή Βοήθεια και Υπερπόντιες Χώρες και Εδάφη (14 Ιουνίου).

κρατών μελών και να συμβάλλει σημαντικά στην καταπολέμηση της φοροαποφυγής και της διάβρωσης της φορολογικής βάσης.

- *Περιφερειακή ανάπτυξη και πολιτική συνοχής μετά το 2020*⁶³

Η Επιτροπή ενέκρινε δέσμη προτάσεων στις 31 Μαΐου 2018 με σκοπό την αντιμετώπιση των ανισοτήτων μεταξύ των διαφόρων περιφερειών της Ευρώπης όσον αφορά την οικονομική, κοινωνική και εδαφική τους συνοχή. Οι νέες προτάσεις πολιτικής συνοχής αποσκοπούν στην υλοποίηση των κύριων προτεραιοτήτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως η καταπολέμηση της ανεργίας και η καθοδήγηση της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης στην τόνωση της ανταγωνιστικότητας και της σύγκλισης. Στόχος τους είναι επίσης να καταστήσουν αποτελεσματικότερη τη χρηματοδότηση της πολιτικής συνοχής για επενδύσεις και έργα σε διασυνοριακές περιοχές, ενισχύοντας έτσι την ανάπτυξη στις παραμεθόριες περιοχές.

Το 2018, επτά κοινοβουλευτικά σώματα⁶⁴ υπέβαλαν 13 γνώμες, συμπεριλαμβανομένης μιας αιτιολογημένης γνώμης⁶⁵. Υποστήριζαν γενικά τους στόχους της δέσμης μέτρων και χαιρέτιζαν την απλούστευση των διαδικασιών (ορισμένες εξέφραζαν την επιθυμία για περαιτέρω απλούστευση) καθώς και τον διαχωρισμό των περιφερειών σε τρεις κατηγορίες ανάλογα με την ανάπτυξή τους, αλλά απέρριπταν τις προτεινόμενες μειώσεις των δαπανών της πολιτικής συνοχής και, ειδικότερα, τον στόχο της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας (Interreg). Αρκετά κοινοβουλευτικά σώματα εξέφρασαν ανησυχίες σχετικά με την υψηλή θεματική συγκέντρωση σε ορισμένους στόχους πολιτικής και/ή ζητούσαν μεγαλύτερη ευελιξία για τα κράτη μέλη. Ορισμένα από αυτά εξέφρασαν αμφιβολίες σχετικά με τον μηχανισμό αντιμετώπισης των νομικών εμποδίων και/ή την επιστροφή στη διετή προθεσμία (μέγιστο επιτρεπόμενο χρονικό διάστημα για την επανεγγραφή στον προϋπολογισμό των δεσμεύσεων που έχουν ανασταλεί) για την αποδέσμευση πιστώσεων («N+2»).

Στις απαντήσεις της, η Επιτροπή τόνισε ότι απαιτούνται προσαρμογές στον προϋπολογισμό της πολιτικής συνοχής καθώς και στην χορήγηση πιστώσεων του στόχου της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας (Interreg) λόγω διαφόρων ζητημάτων όπως το Brexit και η ανάγκη υποστήριξης νέων προτεραιοτήτων. Ωστόσο, η προτεινόμενη πολιτική συνοχής εξακολουθεί να αποτελεί τη σημαντικότερη πολιτική της Ένωσης από οικονομικής απόψεως και θα εξακολουθήσει να καλύπτει όλες τις περιφέρειες.

Η Επιτροπή επεσήμανε ότι, μέσω της θεματικής συγκέντρωσης, οι πόροι της πολιτικής συνοχής δεν θα διασκορπιστούν και ότι οι υψηλότερες απαιτήσεις συγκέντρωσης για ορισμένους στόχους πολιτικής θα συμβαδίζουν με παροχή μεγαλύτερης ευελιξίας στα κράτη μέλη. Τούτο περιλαμβάνει τη δυνατότητα καθορισμού των απαιτήσεων σε εθνικό επίπεδο, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες και τις δυνατότητες των περιφερειών τους. Τόνισε ότι η προοδευτική επιστροφή στον κανόνα N+2, σε συνδυασμό με την πρόταση περισσότερων από 80 απλουστεύσεων, συμπεριλαμβανομένων των απλούστερων και πιο στρατηγικών απαιτήσεων προγραμματισμού και υποβολής εκθέσεων, καθώς και χαμηλότερων επιπέδων προχρηματοδότησης, θα συνέβαλε στην επιτάχυνση της εφαρμογής του προγράμματος Interreg.

⁶³ COM(2018) 372, 373, 374 και 375 της 29ης Μαΐου 2018.

⁶⁴ Τσεχικό *Senát* (δύο γνώμες), γερμανικό *Bundesrat* (τρεις γνώμες), ισπανικό *Cortes Generales*, ιταλικό *Senato della Repubblica*, πορτογαλικό *Assembleia da República* (τέσσερις γνώμες), ρουμανικό *Senat*, σουηδικό *Riksdag*.

⁶⁵ Από το σουηδικό *Riksdag* στο COM(2018) 373.

Η Επιτροπή εξήγησε επίσης ότι ο στόχος του προτεινόμενου μηχανισμού για την άρση των νομικών εμποδίων ήταν να βοηθήσει τα κράτη μέλη που δεν διαθέτουν μηχανισμούς αυτού του είδους να υπερβούν τα νομικά εμπόδια, καθώς και να επιτρέψει στους φορείς των παραμεθόριων περιοχών να αναπτύξουν κοινά σχέδια και ότι δεν παρεμβαίνει στην εθνική νομοθετική αρμοδιότητα ούτε επιβάλλει νέες υποχρεώσεις στα κράτη μέλη με σχετικά αποτελεσματικούς μηχανισμούς.

- *Η Κοινή Γεωργική Πολιτική μετά το 2020*⁶⁶

Την 1η Ιουνίου 2018, η Επιτροπή υπέβαλε δέσμη τριών νομοθετικών προτάσεων για την κοινή γεωργική πολιτική μετά το 2020. Σκοπός της ήταν η συγκεκριμένη πολιτική να ανταποκρίνεται καλύτερα στις τρέχουσες και τις μελλοντικές προκλήσεις, όπως η κλιματική αλλαγή ή η ανανέωση των γενεών, ενώ συνέχισε να στηρίζει τους Ευρωπαίους αγρότες για τη δημιουργία ενός βιώσιμου και ανταγωνιστικού γεωργικού τομέα. Για την απλούστευση και τον εκσυγχρονισμό της κοινής γεωργικής πολιτικής, η Επιτροπή πρότεινε, βάσει στρατηγικών σχεδίων, να δοθεί στα κράτη μέλη μεγαλύτερη ευελιξία για τον καθορισμό των λεπτομερειών των παρεμβάσεων.

10 κοινοβουλευτικά σώματα⁶⁷ υπέβαλαν 11 γνώμες για τη συγκεκριμένη δέσμη μέτρων, συμπεριλαμβανομένης μιας αιτιολογημένης γνώμης⁶⁸. Τα περισσότερα κοινοβουλευτικά σώματα χαιρέτισαν το γεγονός ότι η τρέχουσα δομή της κοινής γεωργικής πολιτικής, η οποία χωρίζεται σε δύο σκέλη, καθώς και οι προτεινόμενοι στόχοι της διατηρήθηκαν για την επόμενη περίοδο προγραμματισμού. Ωστόσο, υπογράμμισαν επίσης την ανάγκη για επαρκείς δημοσιονομικούς πόρους για τη συγκεκριμένη πολιτική. Ορισμένα κοινοβουλευτικά σώματα διαφώνησαν με τη μείωση της χρηματοδότησης για την πολιτική αγροτικής ανάπτυξης και/ή με τον υποχρεωτικό καθορισμό ανώτατων ορίων και τη σταδιακή μείωση των άμεσων ενισχύσεων. Διατυπώνουν την άποψη ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να αποφασίζουν, ανάλογα με τις ιδιαίτερες συνθήκες τους, εάν θα εισαγάγουν ή όχι τα εν λόγω μέσα. Επιπλέον, ένα κοινοβουλευτικό σώμα αμφισβήτησε την υπερβολική μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στα κράτη μέλη, οι οποίες θα μπορούσαν να ασκούνται καλύτερα σε ευρωπαϊκό επίπεδο⁶⁹.

Στις απαντήσεις της, η Επιτροπή, αναφερόμενη στην αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση και στην ανάγκη αντιμετώπισης των υφιστάμενων και νέων πολιτικών προτεραιοτήτων, εξήγησε ότι στο συγκεκριμένο απαιτητικό δημοσιονομικό πλαίσιο, η πρότασή της να διατεθούν 365 δισ. EUR για την κοινή γεωργική πολιτική κατά την περίοδο 2021-2027 αποτελούσε ισχυρό μήνυμα για τη συνεχιζόμενη υποστήριξη του μέλλοντος της γεωργίας και των αγροτικών περιοχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τόνισε ότι οι άμεσες ενισχύσεις θα μειωθούν μόνο σε μικρό βαθμό και ότι θα προταθεί αναπροσαρμογή της στήριξης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών για την ανάπτυξη της υπαίθρου, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας αύξησης των εθνικών συνεισφορών προκειμένου να διατηρηθεί επαρκές επίπεδο στήριξης στις αγροτικές περιοχές.

⁶⁶ COM(2018) 392, 393 και 394 της 1ης Ιουνίου 2018.

⁶⁷ Τσεχικό Senát, γερμανικό Bundesrat, ισπανικό Cortes Generales, γαλλικό Assemblée nationale, κροατικό Hrvatski Sabor, ιρλανδικό Dáil and Seanad Éireann, ιταλικό Camera dei Deputati, πολωνικό Sejm, πορτογαλικό Assembleia da República (δύο γνώμες), ρουμανικό Senat.

⁶⁸ Από το γαλλικό Assemblée nationale στο COM(2018) 392.

⁶⁹ Σχετικά με τη συγκεκριμένη αιτιολογημένη γνώμη του γαλλικού Assemblée nationale, βλ. επίσης 3.1 παραπάνω.

Η Επιτροπή εξήγησε επίσης ότι η παροχή μεγαλύτερης ευελιξίας στα κράτη μέλη για τον καθορισμό των λεπτομερειών των παρεμβάσεων ανάλογα με τις ανάγκες τους θα τους προσφέρει περισσότερες δυνατότητες για καλύτερη στόχευση και απλούστευση των διαδικασιών. Υπογράμμισε ότι οι προτάσεις της αποσκοπούσαν στη διατήρηση της καταλληλότητας της κοινής γεωργικής πολιτικής σε σχέση τον επιδιωκόμενο σκοπό της, με βάση τον εκσυγχρονισμό και την απλούστευση του πολιτικού πλαισίου, την πιο δίκαιη και στοχευμένη κατανομή των άμεσων ενισχύσεων, τη βελτίωση των κλιματικών και περιβαλλοντικών φιλοδοξιών, καθώς και την ανάληψη δράσης για την ανάπτυξη και την απασχόληση στις αγροτικές περιοχές, συνεισφέροντας ταυτόχρονα σε άλλες πολιτικές και σε διεθνείς δεσμεύσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης (π.χ. Σύμβαση των Παρισίων για το Κλίμα και Παγκόσμια Συμφωνία για το Κλίμα και Στόχοι Βιώσιμη Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών).

- *Ολοκλήρωση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης*⁷⁰

Στις 6 Δεκεμβρίου 2017, η Επιτροπή δημοσίευσε έναν χάρτη πορείας για την εμβάθυνση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης της Ευρώπης, με στόχο την ενίσχυση της ενότητας, της αποδοτικότητας και της δημοκρατικής λογοδοσίας της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης έως το 2025.

Περιλάμβανε τέσσερις κύριες πρωτοβουλίες:

- 1) πρόταση για τη σύσταση Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ταμείου (ENT) το οποίο θα εδράζεται στο νομικό πλαίσιο της Ένωσης και θα βασίζεται στην καθιερωμένη δομή του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας·
- 2) πρόταση για την ενσωμάτωση των ουσιαστών διατάξεων της Συνθήκης για τη Σταθερότητα, τον Συντονισμό και τη Διακυβέρνηση στο νομικό πλαίσιο της Ένωσης, λαμβάνοντας υπόψη την κατάλληλη ευελιξία που προβλέπεται στο Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης·
- 3) ανακοίνωση σχετικά με νέα δημοσιονομικά μέσα για μια σταθερή ζώνη του ευρώ, εντός του πλαισίου της Ένωσης· και
- 4) ανακοίνωση που προσδιορίζει τα πιθανά καθήκοντα ενός Ευρωπαϊού Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, ο οποίος θα έχει ρόλο Αντιπροέδρου της Επιτροπής και προέδρου της Ευρωομάδας, όπως προβλέπεται από τις ισχύουσες Συνθήκες.

Το 2018, επτά κοινοβουλευτικά σώματα⁷¹ υπέβαλαν 15 γνώμες σχετικά με τη δέσμη μέτρων. Τα περισσότερα εθνικά κοινοβούλια συμφώνησαν ότι η σταθερότητα της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης αποτελούσε στόχο στρατηγικού ενδιαφέροντος της Ένωσης και υποστήριξαν τη δέσμη κατ' αρχήν, αλλά έκριναν ότι ορισμένες από τις προτάσεις θα έπρεπε να αποσαφηνιστούν. Τα περισσότερα κοινοβουλευτικά σώματα υποστήριξαν τη δημιουργία της θέσης του Ευρωπαϊού Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, με ορισμένες ανησυχίες σχετικά με ενδεχόμενη αλλαγή των Συνθηκών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που μπορεί να είναι απαραίτητη για να συμβεί αυτό. Ορισμένα εξέφρασαν ανησυχίες ότι η εμβάθυνση της Οικονομικής και

⁷⁰ COM(2017) 821, 822, 823, 824, 825, 826 και 827 της 6ης Δεκεμβρίου 2017.

⁷¹ Τσεχικό *Poslanecká sněmovna*, τσεχικό *Senát* (τέσσερις γνώμες), γερμανικό *Bundesrat* (δύο γνώμες), ισπανικό *Cortes Generales*, ιταλικό *Camera dei Deputati* (πέντε γνώμες), ιταλικό *Senato della Repubblica*, ρουμανικό *Senat*.

Νομισματικής Ένωσης θα οδηγούσε σε μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από το εθνικό επίπεδο στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ιδίως στον δημοσιονομικό τομέα και στην εποπτεία του τραπεζικού τομέα.

Στις απαντήσεις της, η Επιτροπή συμφώνησε ότι για ορισμένες προτάσεις στη δέσμη μέτρων εξακολουθεί να απαιτείται περαιτέρω επεξεργασία. Συγκεκριμένα, παράλληλα με τις προτάσεις της Επιτροπής για το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, περιγράφηκαν πολλές προτάσεις όπως αναφέρονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τα νέα δημοσιονομικά μέσα για τη σταθερότητα της ζώνης του ευρώ στο πλαίσιο της Ένωσης. Η Επιτροπή εξέφρασε την ικανοποίησή της για τη γνώμη των εθνικών κοινοβουλίων ότι η σταθερότητα της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης αποτελεί ζήτημα στρατηγικού ενδιαφέροντος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Επιτροπή έλαβε επίσης υπόψη την επιφυλακτικότητα ορισμένων εθνικών κοινοβουλίων σχετικά με την ιδέα ενός Ευρωπαϊού Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών. Ωστόσο, η Επιτροπή θεώρησε ότι η δημιουργία αυτής της θέσης θα συνέβαλε στην αύξηση της αποτελεσματικότητας και της δημοκρατικής λογοδοσίας της οικονομικής διακυβέρνησης στη ζώνη του ευρώ και στην Ευρωπαϊκή Ένωση στο σύνολό της.

- *Νέα Συμφωνία για τους καταναλωτές*⁷²

Σύμφωνα με τους στόχους της «Νέας Συμφωνίας για τους καταναλωτές» που ανακοινώθηκε από τον πρόεδρο Γιούνκερ στην ομιλία του για την κατάσταση της Ένωσης το 2017, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση και δύο προτάσεις οδηγιών στις 11 Απριλίου 2018 με στόχο τη βελτίωση της συμμόρφωσης με τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προστασία των καταναλωτών, τον εκσυγχρονισμό της υπό το πρίσμα των εξελίξεων στην αγορά και την ελάφρυνση των επιβαρύνσεων στις επιχειρήσεις, κατά περίπτωση. Όσον αφορά τη συμμόρφωση, οι εν λόγω προτάσεις αναβαθμίζουν την ήδη υφιστάμενη διαδικασία παράλειψης ώστε οι αρμόδιες δεόντως εξουσιοδοτημένες οντότητες να είναι σε θέση να προστατεύουν τα συλλογικά συμφέροντα των καταναλωτών και να τα συμπληρώνουν με μηχανισμό συλλογικής αγωγής. Οι προτάσεις εναρμονίζουν επίσης περαιτέρω τους κανόνες σχετικά με τις κυρώσεις για παραβιάσεις του δικαίου των καταναλωτών, ιδίως σε περίπτωση εκτεταμένων διασυνοριακών παραβάσεων και προβλέπουν ατομικά μέσα έννομης προστασίας για τους καταναλωτές που βλάπτονται από αθέμιτες εμπορικές πρακτικές. Όσον αφορά τον εκσυγχρονισμό του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τους καταναλωτές, οι προτάσεις ενισχύουν τη διαφάνεια στις ηλεκτρονικές συναλλαγές και επεκτείνουν την προστασία των καταναλωτών κατά τη χρήση «δωρεάν» υπηρεσιών.

Οκτώ κοινοβουλευτικά σώματα⁷³ υπέβαλαν 11 γνώμες, συμπεριλαμβανομένων τριών αιτιολογημένων γνώμων⁷⁴.

Ενώ τα περισσότερα από τα κοινοβουλευτικά σώματα υποστήριξαν τις προσπάθειες της Επιτροπής για τον εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας για τους καταναλωτές, ορισμένα εξέφρασαν επιφυλάξεις σχετικά με τους προτεινόμενους κανόνες για την ενίσχυση των κυρώσεων, ιδίως

⁷² COM(2018) 183, 184 και 185.

⁷³ Αυστριακό *Bundesrat* (δύο γνώμες) τσεχικό *Poslanecká sněmovna*, τσεχικό *Senát* (δύο γνώμες), γερμανικό *Bundesrat* (δύο γνώμες), ιταλικό *Senato della Repubblica*, πορτογαλικό *Assembleia da República*, ρουμανικό *Camera Deputaţilor*, σουηδικό *Riksdag*.

⁷⁴ Από το αυστριακό *Bundesrat* (δύο αιτιολογημένες γνώμες, μία στο COM(2018) 184 και μία άλλη στο COM(2018) 185) και το σουηδικό *Riksdag* (μία γνώμη στο COM(2018) 184 και στο COM(2018) 185).

όσον αφορά την κατανομή των εσόδων από πρόστιμα και τα μέσα έννομης προστασίας σε θύματα αθέμιτων εμπορικών πρακτικών. Ορισμένα κοινοβουλευτικά σώματα επέκριναν επίσης τις προτεινόμενες αλλαγές σχετικά με το δικαίωμα υπαναχώρησης, τα προϊόντα «δύο ποιοτήτων», τις μη προγραμματισμένες επισκέψεις εμπόρου στην οικία καταναλωτή και τις εκδρομές εμπορικού χαρακτήρα. Όσον αφορά τις αντιπροσωπευτικές αγωγές, ορισμένα σώματα πρότειναν να αποσαφηνιστούν κάποιοι ορισμοί (όπως τα συλλογικά συμφέροντα των καταναλωτών) και τα κριτήρια για τον ορισμό των ειδικευμένων φορέων, καθώς και οι κανόνες για τον τρόπο με τον οποίο οι καταναλωτές εκφράζουν την πρόθεση εκπροσώπησής τους από έναν ειδικευμένο φορέα στο πλαίσιο μιας αντιπροσωπευτικής αγωγής.

Στις απαντήσεις της, η Επιτροπή εξήγησε ότι η εναρμόνιση των ανώτατων επιπέδων προστίμων ήταν απαραίτητη προκειμένου να καταστεί δυνατή η συντονισμένη λήψη μέτρων επιβολής από τις αρχές των κρατών μελών στο πλαίσιο του δικτύου συνεργασίας για την προστασία των καταναλωτών, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα το αποτρεπτικό αποτέλεσμα των εν λόγω κυρώσεων. Πρόσθεσε ότι οι προτεινόμενοι κανόνες δεν απαιτούν τη διάθεση ειδικών πόρων για λόγους προστασίας των καταναλωτών ούτε τον ακριβή σκοπό της διάθεσης. Διευκρίνισε επίσης ότι η πρότασή της ήταν ουδέτερη ως προς τον τρόπο με τον οποίο ο καταναλωτής καλύπτεται από αντιπροσωπευτική αγωγή (επιλογή συμμετοχής ή μη συμμετοχής), κατά περίπτωση, αφήνοντας συνεπώς την επιλογή προσέγγισης για το συγκεκριμένο ζήτημα στη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών.

- *Ευρωπαϊκή Αρχή Εργασίας και πρόσβαση στην κοινωνική προστασία*⁷⁵

Στις 13 Μαρτίου 2018 η Επιτροπή ενέκρινε τη δέσμη μέτρων «Κοινωνική δικαιοσύνη». Αποτελείται από πρόταση κανονισμού για την ίδρυση Ευρωπαϊκής Αρχής Εργασίας και από πρόταση σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με τη βελτίωση της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία για τους εργαζομένους και τους αυτοαπασχολούμενους, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του ευρωπαϊκού πυλώνα των κοινωνικών δικαιωμάτων και να υποστηριχθεί η δικαιοσύνη και η εύρυθμη λειτουργία των αγορών εργασίας.

Το 2018, εννέα κοινοβουλευτικά σώματα⁷⁶ υπέβαλαν 11 γνώμες, συμπεριλαμβανομένης μίας αιτιολογημένης γνώμης⁷⁷. Οι περισσότερες από τις γνώμες αναφέρονται στην πρόταση για την Ευρωπαϊκή Αρχή Εργασίας.

Αρκετά κοινοβουλευτικά σώματα αμφισβήτησαν την προστιθέμενη αξία της προτεινόμενης Αρχής και την κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ των εθνικών αρχών και των ευρωπαϊκών οργανισμών, υπογραμμίζοντας τη σημασία του σεβασμού των διαφόρων εθνικών μοντέλων αγοράς εργασίας και της αρμοδιότητας των κρατών μελών στον κοινωνικό τομέα και στον τομέα της απασχόλησης. Ορισμένα κοινοβουλευτικά σώματα εξέφρασαν επιφυλάξεις σχετικά με τη συλλογή στατιστικών στοιχείων και τις κοινές επιθεωρήσεις ή ζήτησαν διευκρινίσεις ως προς τον τρόπο διευθέτησης των διαφορών μεταξύ της προτεινόμενης Αρχής και των κρατών μελών. Εκφράστηκαν επίσης ανησυχίες ότι η πρόταση για την κοινωνική προστασία, σε συνδυασμό με

⁷⁵ COM(2018) 131 και 132 της 13ης Μαρτίου 2018.

⁷⁶ Τσεχικό *Senát* (δύο γνώμες), ισπανικό *Cortes Generales*, ιταλικό *Senato della Repubblica*, πολωνικό *Sejm*, πολωνικό *Senat*, πορτογαλικό *Assembleia da República* (δύο γνώμες), ρουμανικό *Camera Deputaţilor*, ρουμανικό *Senat*, σουηδικό *Riksdag*.

⁷⁷ Από το σουηδικό *Riksdag* στο COM(2018) 131.

άλλα μέτρα, θα μπορούσε να ασκήσει πιέσεις στα μεταβαλλόμενα συστήματα κοινωνικής προστασίας των κρατών μελών.

Στις απαντήσεις της, η Επιτροπή τόνισε ότι τα προτεινόμενα μέτρα αποσκοπούν στη στήριξη των κρατών μελών στην αντιμετώπιση των προκλήσεων της αυξανόμενης κινητικότητας σε ολόκληρη την Ευρώπη. Διευκρίνισε επίσης ότι καθήκον της προτεινόμενης Αρχής ήταν να υποστηρίξει τις εθνικές αρχές σε επιχειρησιακές δραστηριότητες σε θέματα διασυνοριακής κινητικότητας του εργατικού δυναμικού και συντονισμού της κοινωνικής ασφάλισης και να μην αναλάβει ή να επαναλάβει τα δικά τους καθήκοντα. Η προτεινόμενη Αρχή θα συστήσει ένα συμβούλιο διαμεσολάβησης για την αντιμετώπιση διαφορών μεταξύ των κρατών μελών σχετικά με όλες τις πτυχές της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού. Ωστόσο, το Δικαστήριο θα παραμείνει το μοναδικό θεσμικό όργανο που έχει αρμοδιότητα ερμηνείας του δικαίου της Ένωσης.

Η Επιτροπή εξήγησε ότι οι κοινές επιθεωρήσεις δεν θα είναι υποχρεωτικές και θα πραγματοποιούνται σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία των ενδιαφερομένων κρατών μελών. Επίσης, διαβεβαίωσε τα εθνικά κοινοβούλια ότι, όσον αφορά τη συλλογή δεδομένων και την ανταλλαγή πληροφοριών, η προτεινόμενη Αρχή θα ακολουθήσει τις αρχές του σχετικού πλαισίου διαλειτουργικότητας.

Όσον αφορά την πρόταση για την κοινωνική προστασία, η Επιτροπή επεσήμανε ότι η προτεινόμενη σύσταση θα προσφέρει την ευελιξία που απαιτείται για την αντιμετώπιση των προβλημάτων πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, αναγνωρίζοντας πλήρως την ποικιλομορφία των θεσμικών οργάνων σε όλα τα κράτη μέλη.

- *Το μέλλον της μάθησης*⁷⁸

Στις 17 Ιανουαρίου 2018, η Επιτροπή ενέκρινε τρεις πρωτοβουλίες για τη βελτίωση των βασικών ικανοτήτων και των ψηφιακών δεξιοτήτων των Ευρωπαίων, καθώς και για την προώθηση των κοινών αξιών και των γνώσεων των μαθητών σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι προτάσεις αποσκοπούν στην προώθηση της ανάπτυξης βασικών ικανοτήτων (π.χ. γραμματισμού, γλωσσών ή ικανοτήτων που σχετίζονται με την ιδιότητα του πολίτη και ψηφιακών δεξιοτήτων) στα εκπαιδευτικά συστήματα για άτομα κάθε ηλικίας, την καλύτερη χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών για τη διδασκαλία και τη μάθηση, την ανάπτυξη ψηφιακών ικανοτήτων που απαιτούνται για τη ζωή και την εργασία σε μια εποχή ραγδαίων ψηφιακών αλλαγών και την παροχή βοήθειας στα κράτη μέλη να προωθήσουν κοινές αξίες και να δημιουργήσουν συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης υψηλής ποιότητας χωρίς αποκλεισμούς σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης.

Το 2018, πέντε κοινοβουλευτικά τμήματα⁷⁹ υπέβαλαν 11 γνώμες σχετικά με τη δέσμη μέτρων για την εκπαίδευση. Οι εν λόγω γνώμες ήταν γενικά υποστηρικτικές και χαιρέτισαν τις προτάσεις της Επιτροπής.

Ορισμένα κοινοβουλευτικά τμήματα υπενθύμισαν στην Επιτροπή ότι η ευθύνη στην εκπαίδευση έγκειται αποκλειστικά στα κράτη μέλη και επέμειναν ότι ο ρόλος της Ένωσης δεν θα πρέπει να αποσκοπεί στην υπέρβαση των νομικά μη δεσμευτικών συστάσεων και/ή ζήτησαν μια

⁷⁸ COM(2018) 22, 23 και 24 της 17ης Ιανουαρίου 2018.

⁷⁹ Τσεχικό *Poslanecká sněmovna* (τρεις γνώμες), τσεχικό *Senát*, γερμανικό *Bundesrat* (τρεις γνώμες), πορτογαλικό *Assembleia da República*, ρουμανικό *Camera Deputaţilor* (τρεις γνώμες).

προσεκτική εξέταση της ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας και του διοικητικού φόρτου που θα μπορούσαν να επιφέρουν οι προτάσεις. Άλλα κοινοβουλευτικά τμήματα ζήτησαν ισχυρότερη σύνδεση μεταξύ της εκπαίδευσης και του επιχειρηματικού τομέα, καθώς και περαιτέρω διευκρινίσεις σχετικά με την πιστοποίηση των ψηφιακών δεξιοτήτων.

Στις απαντήσεις της, η Επιτροπή διαβεβαίωσε τα εθνικά κοινοβούλια ότι οι προτάσεις καταρτίστηκαν με γνώμονα την επικουρικότητα και με πλήρη σεβασμό των αρμοδιοτήτων των κρατών μελών στην εκπαιδευτική πολιτική. Εξήγησε ότι τα μελλοντικά μέσα για την υποστήριξη της ανάπτυξης βασικών ικανοτήτων θα αναπτυχθούν σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη ως εθελοντικά εργαλεία υποστήριξης της αμοιβαίας μάθησης και ότι η Επιτροπή δεν θα εκδίδει η ίδια πιστοποιήσεις προσόντων ούτε θα επικυρώνει τις ικανότητες στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση.

Κοινές γνώμες πρωτοβουλίας

Το 2018, η Επιτροπή έλαβε δύο κοινές γνώμες πρωτοβουλίας από τα εθνικά κοινοβούλια. Και οι δύο υπογράφηκαν από τα έξι κοινοβούλια/κοινοβουλευτικά τμήματα των χωρών της ομάδας του Βίσεγκραντ («V4»)⁸⁰. Η μία αφορά την κοινοβουλευτική συνεργασία V4 και η άλλη το μέλλον της αρχής της επικουρικότητας και της Ενεργειακής Ένωσης και της πολιτικής για το κλίμα.

5. ΕΠΑΦΕΣ, ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ, ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΣΚΕΨΕΙΣ

Επισκέψεις της Επιτροπής/συνεδριάσεις με τα εθνικά κοινοβούλια

Όπως και τα προηγούμενα έτη, τα μέλη της Επιτροπής πραγματοποίησαν το 2018 πολυάριθμες επισκέψεις στα εθνικά κοινοβούλια όλων των κρατών μελών και σε όλα σχεδόν τα κοινοβουλευτικά τμήματα. Πολλά σώματα μάλιστα δέχτηκαν περισσότερες από μία επισκέψεις από τον πρόεδρο Γιούνκερ, τον πρώτο αντιπρόεδρο, τους αντιπροέδρους ή τους επιτρόπους.

Επιπλέον, μεγάλος αριθμός εθνικών κοινοβουλίων έστειλαν αντιπροσωπείες στις Βρυξέλλες, για να συναντηθούν με μέλη της Επιτροπής. Συνολικά, το 2018 πραγματοποιήθηκαν 140 επισκέψεις και συνεδριάσεις (βλ. χάρτη κατωτέρω). Ως αναπόσπαστο μέρος της διαπραγματευτικής διαδικασίας του Brexit, ο επικεφαλής διαπραγματευτής Michel Barnier συναντήθηκε επίσης με τη συντριπτική πλειονότητα των εθνικών κοινοβουλίων κατά τις τακτικές επισκέψεις στις οικείες χώρες κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων για να τα ενημερώσει σχετικά με τις τρέχουσες διαπραγματεύσεις και/ή τα αποτελέσματά τους. Καθ' όλη τη διάρκεια του 2018, υπάλληλοι της Επιτροπής, κυρίως από το ανώτερο διοικητικό επίπεδο, συμμετείχαν σε περισσότερες από 80 συνεδριάσεις επιτροπών των εθνικών κοινοβουλίων προκειμένου να συζητήσουν νομοθετικές προτάσεις σε πιο τεχνικό επίπεδο. Επίσης, μέλη από το προσωπικό της Επιτροπής προσκλήθηκαν να παρουσιάσουν βασικές πρωτοβουλίες ή σημαντικά θέματα όπως το Brexit, το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο ή οι εργασίες και η παρακολούθηση της ειδικής ομάδας για την επικουρικότητα σε 24 από τις συνεδριάσεις των μονίμων αντιπροσώπων των εθνικών κοινοβουλίων στις Βρυξέλλες. Επιπλέον, οι υπάλληλοι που είναι αρμόδιοι για θέματα Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, και εδρεύουν στις αντιπροσωπείες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στα κράτη μέλη, διατήρησαν τακτικές επαφές με τα εθνικά κοινοβούλια σχετικά με το ευρωπαϊκό εξάμηνο και άλλα οικονομικά θέματα.

⁸⁰ Τσεχικό *Poslanecká sněmovna*, τσεχικό *Senát*, ουγγρικό *Országgyűlés*, σλοβακικό *Národná rada*, πολωνικό *Sejm*, πολωνικό *Senat*.

Διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις και διασκέψεις

Κατά το 2018, πραγματοποιήθηκαν αρκετές σημαντικές διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις και διασκέψεις,⁸¹ μεταξύ των οποίων η Διάσκεψη των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Ευρωπαϊκών Υποθέσεων (COSAC⁸²), η Διάσκεψη των Προέδρων των Κοινοβουλίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁸³, η Ευρωπαϊκή Κοινοβουλευτική Εβδομάδα⁸⁴, η Διακοινοβουλευτική διάσκεψη για τη σταθερότητα, τον οικονομικό συντονισμό και τη διακυβέρνηση⁸⁵, οι Διακοινοβουλευτικές διασκέψεις για την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας και την κοινή πολιτική ασφάλειας και άμυνας⁸⁶ και η νεοσυσταθείσα μικτή ομάδα κοινοβουλευτικού ελέγχου της Ευρώπης⁸⁷.

Οι δύο συνεδριάσεις των προέδρων της COSAC για το 2018 έλαβαν χώρα στη Σόφια (Βουλγαρία) στις 21-22 Ιανουαρίου 2018 και στη Βιέννη (Αυστρία) στις 8-9 Ιουλίου 2018. Ο πρώτος αντιπρόεδρος της Επιτροπής, κ. Φρανς Τίμερμανς, συμμετείχε και στις δύο συνεδριάσεις. Οι αντιπρόσωποι εξέτασαν τις προτεραιότητες των δύο Προεδριών, το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και τις μακροπεριφερειακές στρατηγικές (στη Σόφια).

Στη σύνοδο της ολομέλειας της LIX COSAC, που έλαβε χώρα στις 17-19 Ιουνίου 2018 στη Σόφια, συζητήθηκαν τα επιτεύγματα της βουλγαρικής Προεδρίας, η ενσωμάτωση και τη συνδεσιμότητα των Δυτικών Βαλκανίων, ο ευρωπαϊκό πυλώνα των κοινωνικών δικαιωμάτων και η πολιτική συνοχής μετά το 2020.

⁸¹ Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με αυτές τις συνεδριάσεις, βλέπε την έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου του 2017 για τις σχέσεις μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των εθνικών κοινοβουλίων: <http://www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/home/annual-reports.html>

⁸² Η COSAC αποτελεί το μόνο διακοινοβουλευτικό φόρουμ που κατοχυρώνεται στις Συνθήκες, στο πρωτόκολλο αριθ. 1 σχετικά με τον ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Συγκαλείται συνήθως δύο φορές (μία συνεδρίαση των προέδρων και μία ολομέλεια) σε καθένα από τα κράτη μέλη που ασκεί την εκ περιτροπής Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Επιτροπή έχει καθεστώς παρατηρητή στην COSAC. Στον ιστότοπο της COSAC στη διεύθυνση <http://www.cosac.eu/en/> αναρτώνται λεπτομερείς εκθέσεις των συνεδριάσεων της COSAC, καθώς και αντίγραφα των εισηγήσεων της COSAC και της σχετικής απάντησης της Επιτροπής. Πληροφορίες σχετικά με την COSAC διατίθενται επίσης στη διεύθυνση <http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/conference/getconference.do?type=082dbcc564afa0210164b2da9f5102f8>

⁸³ Η Διάσκεψη των Προέδρων των Εθνικών Κοινοβουλίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης διοργανώνεται σε ετήσια βάση στο κράτος μέλος που ασκεί την εκ περιτροπής Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά το δεύτερο εξάμηνο του προηγούμενου έτους. Η συνεδρίαση του 2018 έλαβε χώρα στο Ταλίν στις 23 και 24 Απριλίου 2018. Για περισσότερες πληροφορίες: <http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/euspeakers/getspeakers.do?id=082dbcc55d1a225d015d1bfe7cce00ed>

⁸⁴ Στην Ευρωπαϊκή Κοινοβουλευτική Εβδομάδα, η οποία έλαβε χώρα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις 19 και 20 Φεβρουαρίου 2018, έλαβαν το λόγο ο αντιπρόεδρος Dombrovskis και οι Επίτροποι Oettinger και Thyssen. Για περισσότερες πληροφορίες: <http://www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/high-level-conferences/european-parliamentary-week.html>

⁸⁵ Στη συγκεκριμένη διάσκεψη, η οποία έλαβε χώρα στις 17 και 18 Σεπτεμβρίου 2018 στη Βιέννη, εκφώνησε λόγο ο Επίτροπος Moscovici. Για περισσότερες πληροφορίες: <http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/conference/getconference.do?id=082dbcc55f38350b015f3958960f01ee>.

⁸⁶ Δύο διασκέψεις που έλαβαν χώρα στις 15 έως 17 Φεβρουαρίου 2018 στη Σόφια και στις 11 και 12 Οκτωβρίου 2018 στη Βιέννη αντίστοιχα. Η κ. Mogherini, Υπατη Εκπρόσωπος/Αντιπρόεδρος συμμετείχε και στις δύο συνεδριάσεις. Για περισσότερες πληροφορίες: <http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/conference/getconference.do?id=082dbcc55f38350b015f394a4eb201ca> και <http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/conference/getconference.do?id=082dbcc55f38350b015f394ad04c01cc>

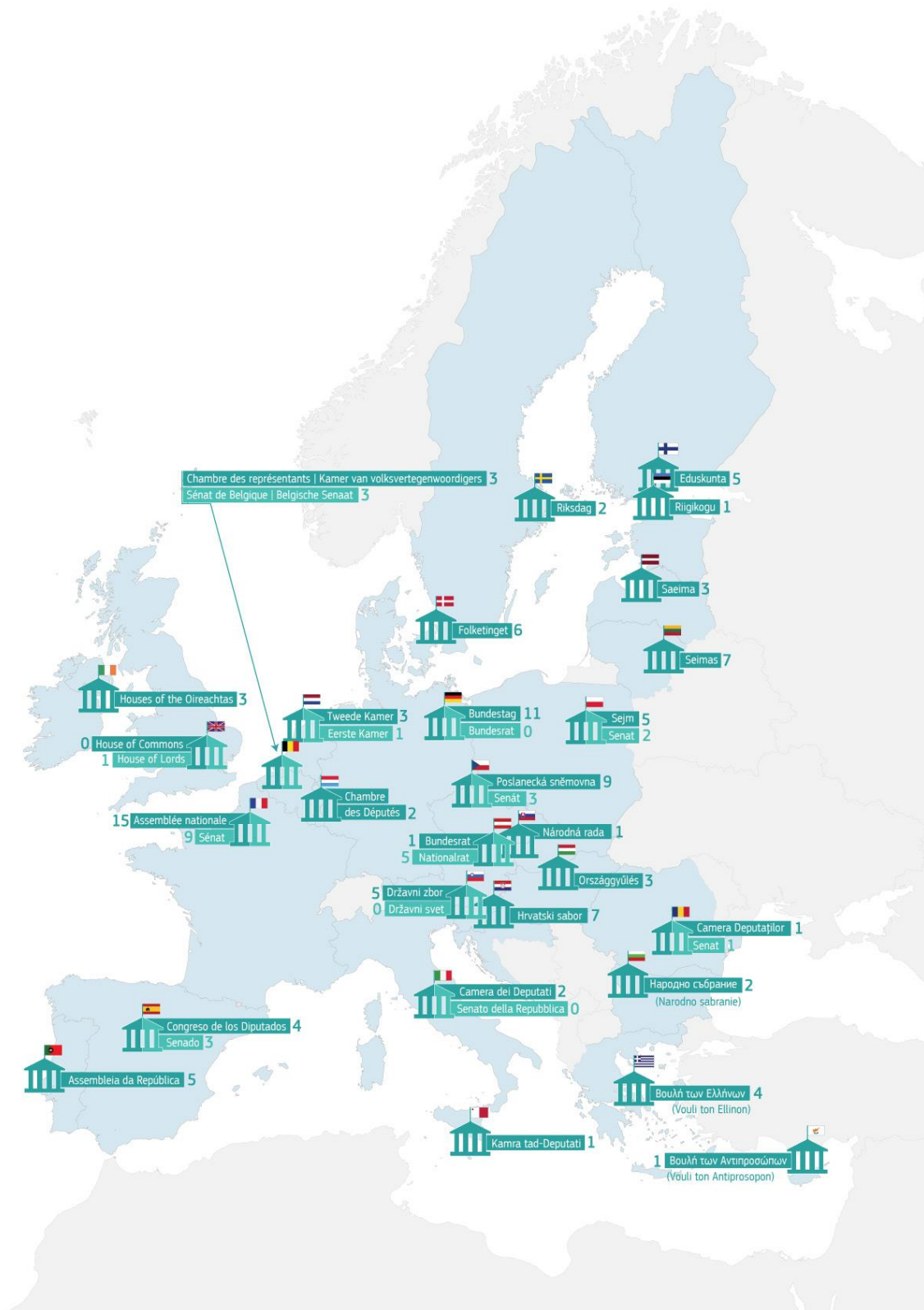
⁸⁷ Η μικτή ομάδα κοινοβουλευτικού ελέγχου της Ευρώπης συστάθηκε το 2018 και συνεδρίασε δύο φορές στη Σόφια στις 18-19 Μαρτίου με τη συμμετοχή των Επιτρόπων Gabriel και King και στις Βρυξέλλες στις 24-25 Σεπτεμβρίου με τη συμμετοχή του Επιτρόπου King.

Στη σύνοδο ολομέλειας της LX, που έλαβε χώρα στις 18-20 Νοεμβρίου 2018 στη Βιέννη, παρευρέθηκε ο αντιπρόεδρος Šefčovič, ο οποίος συζήτησε με τους εκπροσώπους την τρέχουσα κατάσταση της Ενεργειακής Ένωσης. Οι αντιπρόσωποι εξέτασαν επίσης την πορεία της αυστριακής Προεδρίας, το Brexit (όπου εξέφρασαν την ισχυρή υποστήριξή τους στον επικεφαλής διαπραγματευτή της Ένωσης και στη συμφωνία αποχώρησης), την πολιτική για το κλίμα και την ενεργειακή ένωση και τη διαφάνεια της νομοθεσίας της Ένωσης υπό το πρίσμα των προσεχών Ευρωεκλογών.

Η Επιτροπή παρείχε γραπτές απαντήσεις στις συνεισφορές που έλαβε η COSAC στις δύο συνεδριάσεις της ολομέλειάς της.⁸⁸

⁸⁸ <http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/conference/getconference.do?type=082dbcc564afa0210164b2da9f5102f8>

Αριθμός επισκέψεων και συνεδριάσεων με τα εθνικά κοινοβούλια από Μέλη της Επιτροπής το 2018 (σύνολο για όλα τα κράτη μέλη: 140)

6. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΩΝ

Τα περιφερειακά κοινοβούλια συμβάλλουν έμμεσα στις σχέσεις της Επιτροπής με τα εθνικά κοινοβούλια. Σύμφωνα με το πρωτόκολλο αριθ. 2 των Συνθηκών, κατά τη διενέργεια του ελέγχου επικουρικότητας των σχεδίων νόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης με σκοπό την έκδοση αιτιολογημένων γνωμών, τα εθνικά κοινοβούλια συμβουλευονται, κατά περίπτωση, τα περιφερειακά κοινοβούλια που έχουν νομοθετικές εξουσίες⁸⁹. Τα μέλη των περιφερειακών κοινοβουλίων εκπροσωπούν επίσης την Επιτροπή των Περιφερειών, η οποία ασκεί δραστηριότητες παρακολούθησης μέσω του δικτύου παρακολούθησης της επικουρικότητας και της διαδικτυακής πλατφόρμας REGPEX, η οποία έχει σχεδιαστεί για την υποστήριξη της συμμετοχής των κοινοβουλίων περιφερειών τα οποία έχουν νομοθετικές εξουσίες στον μηχανισμό έγκαιρης προειδοποίησης σχετικά με την επικουρικότητα⁹⁰.

Το 2018 υποβλήθηκαν 95 συνεισφορές από τους εταίρους της REGPEX, 75 εκ των οποίων προέρχονταν από περιφερειακά κοινοβούλια. Τα πιο δραστήρια περιφερειακά κοινοβούλια ήταν η κοινοβουλευτική συνέλευση της περιφέρειας της Εμίλια-Ρομάνια (21 συνεισφορές), το κοινοβούλιο της Βαυαρίας (20 συνεισφορές) και το κοινοβούλιο του ομόσπονδου κράτους της Θουριγγίας (10 συνεισφορές). Τούτο καταδεικνύει έντονη αύξηση της δραστηριότητας σε σύγκριση με το 2017, όπου στην REGPEX καταχωρήθηκαν μόνο 30 συνεισφορές από περιφερειακά κοινοβούλια (από τις 66 συνεισφορές εταίρων της REGPEX). Οι προτάσεις της Επιτροπής που έλαβαν τον μεγαλύτερο αριθμό παρατηρήσεων από τα περιφερειακά κοινοβούλια αφορούσαν τον μηχανισμό πολιτικής προστασίας της Ένωσης, την αναθεώρηση της οδηγίας για το πόσιμο νερό⁹¹, τις ελάχιστες απαιτήσεις για την επαναχρησιμοποίηση των υδάτων και την αξιολόγηση των τεχνολογιών υγείας⁹².

Παρά το γεγονός ότι δεν υπάρχουν ρητές διατάξεις στις Συνθήκες για άμεση διάδραση μεταξύ της Επιτροπής και των περιφερειακών κοινοβουλίων, πολλά περιφερειακά κοινοβούλια υπέβαλαν επίσης τις γνώμες τους απευθείας στην Επιτροπή το 2018. Υπέβαλαν παρατηρήσεις όχι μόνο σε σχέση με την επικουρικότητα αλλά και τις πολιτικές πτυχές διαφόρων προτάσεων της Επιτροπής. Η Επιτροπή έλαβε γνώση όλων των θεμάτων που τέθηκαν και αναφέρθηκε εν γένει σε αυτά στις απαντήσεις της προς τα περιφερειακά κοινοβούλια.

Ο προβληματισμός σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσαν να συμμετέχουν καλύτερα οι περιφερειακές και τοπικές αρχές στη θέσπιση και την παρακολούθηση των πολιτικών της Ένωσης αποτελούσε ένα από τα καθήκοντα της ειδικής ομάδας «Επικουρικότητα και αναλογικότητα - “Κάνουμε λιγότερα με πιο αποδοτικό τρόπο”» (βλ. τμήμα 2.1). Αρκετά περιφερειακά κοινοβούλια υπέβαλαν συνεισφορές με ουσιαστικές προτάσεις στην ειδική ομάδα, μεταξύ άλλων κατά τη διάρκεια της δημόσιας ακρόασής της, ενώ διεξήγαγαν επίσης συζητήσεις για τα εν λόγω ζητήματα στην ομάδα εργασίας για την επικουρικότητα της Διάσκεψης των ευρωπαϊκών συνελεύσεων με νομοθετικές εξουσίες (CALRE). Η ειδική ομάδα ενθάρρυνε τα εθνικά κοινοβούλια, τα περιφερειακά κοινοβούλια και την Επιτροπή των Περιφερειών να

⁸⁹ Άρθρο 6 πρώτο εδάφιο του πρωτοκόλλου αριθ. 2 σχετικά με την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.

⁹⁰ Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τη δραστηριότητα που σχετίζεται με τον έλεγχο της επικουρικότητας της Επιτροπής των Περιφερειών, βλ. τμήμα 2.4.

⁹¹ Η οποία οδήγησε επίσης στη διατύπωση τεσσάρων αιτιολογημένων γνωμών από τα εθνικά κοινοβούλια (βλ. τμήμα 3.2).

⁹² COM(2017) 772, COM(2017) 753, COM(2018) 337 και COM(2018) 51 αντίστοιχα.

βελτιώσουν την επικοινωνία τους, μεταξύ άλλων χρησιμοποιώντας αποτελεσματικότερα τα αντίστοιχα εργαλεία πληροφορικής, προκειμένου να διασφαλίσουν ότι η νομοθετική διαδικασία και ο μηχανισμός ελέγχου της επικουρικότητας αντανακλούν καλύτερα τις ανησυχίες τους.

Ο πρόεδρος Γιούνκερ συναντήθηκε με εκπροσώπους διαφόρων περιφερειακών κυβερνήσεων και κοινοβουλίων κατά τη διάρκεια του έτους, μεταξύ των οποίων η Φλάνδρα, η Βαλονία (Βέλγιο), η Βαυαρία, η Ρηνανία-Παλατινάτο (Γερμανία) και η Κάτω Αυστρία (Αυστρία). Άλλα Μέλη της Επιτροπής συμμετείχαν σε παρόμοιες συνεδριάσεις.

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Το 2018 σημειώθηκε σημαντική μείωση του συνολικού αριθμού των **αιτιολογημένων γνωμών** που έλαβε η Επιτροπή (37 σε σύγκριση με 52 το 2017 και 65 το 2016). Το γεγονός αυτό εντάσσεται στο πλαίσιο ενός σχετικά σταθερού αριθμού νομοθετικών προτάσεων που υποβλήθηκαν από την Επιτροπή, ενώ ο συνολικός αριθμός γνωμών που ελήφθησαν είναι σχεδόν ίδιος σε σχέση με το 2017. Επιπλέον, οι αιτιολογημένες γνώμες που υποβλήθηκαν κάλυπταν διάφορους τομείς πολιτικής και καμία ενιαία πρόταση δεν οδήγησε στη διατύπωση περισσότερων αιτιολογημένων γνωμών από τέσσερις από τα εθνικά κοινοβούλια. Τούτο θα μπορούσε να είναι το αποτέλεσμα της εφαρμογής από την Επιτροπή ενός καλά δοκιμασμένου ακόμα και ενισχυμένου θεματολογίου για τη βελτίωση της νομοθεσίας και της δέσμευσής της για ενσωμάτωση των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας σε όλα τα στάδια της χάραξης πολιτικής, στην αξιολόγηση των υφιστάμενων πλαισίων πολιτικής πριν από την υποβολή νομοθετικών αναθεωρήσεων με την ανάληψη δράσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο μόνο εάν η προστιθέμενη αξία της είναι σαφής.

Ο έλεγχος και η παρακολούθηση της επικουρικότητας αποτέλεσαν επίσης προτεραιότητα για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Επιτροπή των Περιφερειών, ενώ τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου υπογράμμισαν την ανάγκη για έξυπνη εφαρμογή αρχών βελτίωσης της νομοθεσίας, συμπεριλαμβανομένης της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.

Η **ειδική ομάδα «Επικουρικότητα και αναλογικότητα - “Κάνουμε λιγότερα με πιο αποδοτικό τρόπο”**» διεξήγαγε διοργανική διαβούλευση σχετικά με τον τρόπο διασφάλισης και βελτίωσης της εφαρμογής των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας. Η τελική έκθεσή της συνιστά τη λήψη μέτρων παρακολούθησης από τα θεσμικά όργανα με στόχο την καλύτερη συμμετοχή των εθνικών κοινοβουλίων καθώς και των περιφερειακών και τοπικών αρχών στη θέσπιση και την παρακολούθηση της νομοθεσίας και των πολιτικών της Ένωσης. Η Επιτροπή απάντησε στις εργασίες της ειδικής ομάδας σε δύο ανακοινώσεις, τον Οκτώβριο του 2018 και τον Απρίλιο του 2019. Παρουσίασε μια σειρά δράσεων παρακολούθησης, όπως η υποβολή συγκεντρωτικών απαντήσεων σε αιτιολογημένες γνώμες, ενώ ανέλαβε τις συγκεκριμένες ενέργειες το 2019, συμπεριλαμβανομένου και του αναθεωρημένου θεματολογίου για τη βελτίωση της νομοθεσίας.

Ο αριθμός των γνωμών που υπέβαλαν τα εθνικά κοινοβούλια στο πλαίσιο του **πολιτικού διαλόγου** παρέμεινε υψηλός το 2018 (569 γνώμες), περίπου ίδιος όπως και το 2017 (576), αν και, ακόμη περισσότερο σε σχέση τα προηγούμενα έτη, λίγα πολύ δραστήρια κοινοβουλευτικά τμήματα αντιπροσώπευαν ένα μεγάλο μέρος των εν λόγω γνωμών. Το σχετικά μικρό ποσοστό αιτιολογημένων γνωμών (6,5 %) και αντιστρόφως το σχετικά υψηλό ποσοστό γνωμών

πρωτοβουλίας ή γνωμών σχετικά με μη νομοθετικές πρωτοβουλίες (38 %) σε σύγκριση με τον συνολικό αριθμό των γνωμών που υποβλήθηκαν καταδεικνύουν το συνεχές ενδιαφέρον των εθνικών κοινοβουλίων για συμμετοχή σε ζητήματα που υπερβαίνουν τις πτυχές της επικουρικότητας των πρωτοβουλιών της Επιτροπής και την παροχή πολύτιμων πληροφοριών σχετικά με το περιεχόμενο των εν λόγω πρωτοβουλιών όσο το δυνατόν νωρίτερα. Το γεγονός αυτό αντικατοπτρίζει την επιθυμία των εθνικών κοινοβουλίων να συμμετέχουν ενεργά στην ευρωπαϊκή διαδικασία λήψης αποφάσεων, επιπλέον της άσκησης επιρροής και ελέγχου στις ευρωπαϊκές θέσεις των κυβερνήσεών τους.

Σε συνέχεια της δέσμευση που ανέλαβε εξ αρχής η Επιτροπή να αναπτύξει τις σχέσεις της με τα εθνικά κοινοβούλια, Μέλη της Επιτροπής συνέχισαν επίσης να διεξάγουν τακτικές συζητήσεις με τα εθνικά κοινοβούλια το 2018. Τούτο αντικατοπτρίζει το μέγεθος της εκτίμησης που έχουν τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα για τον ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων, ο οποίος είναι καίριος για την προσέγγιση της Ένωσης με τους πολίτες της, ώστε αυτή να καταστεί πιο διαφανής και προσβάσιμη.